

DARBININKAS

XLVIII NR. 78.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAKKRITIS - NOV., 19, 1963

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Pavyks išlyginti prekybos pozicijas prieš Sovietus?

Išsiskiria Amerika ir Anglija. Ameriką remia Prancūzija, Vokietija, Italija, Belgija, Olandija, Liuksemburgas; Angliją — Kanada, Islandija, Norvegija ir Danija

Nato ministrų taryboje aktualiausias klausimas — Vakarų prekyba su sovietiniu bloku. Dėl jo vakariečiai aiškiai nesutaria. Vienaip galvoja Amerika, su ja solidarizuoją daugumą kitų Nato narių, priešingai — Anglija. Nesutaria dėl kredito termino ilgumo.

Amerikos atstovas valstybės

sekr. pavaduotojas Ball lapkričio 18 atstovavo minčiai, kad kreditas Sovietam nebūtų duodamas ilgesniam terminui kaip

5 metų. Ilgesnis terminas, samprotuoja Ball, reiškia didesnę galimybę Sovietam stiprinti karines pajėgas.

Tam priešinosi Anglija, kuri yra pasiryžusi duoti kreditą 15 metų. Lygus Sovietų traktavimas su kitais kraštais ir jų ūkinių reikalų patenkinimas, mano anglai, padėsias sumažinti ir politinį įtampą.

Sovietai labai suinteresuoti ilgalaikiu kreditu. Chruščiovas buvo užsiminęs apie tai ir Amerikos biznierių delegacijai. Jau dabar vakarų Europos kraštai jiems yra davę apie bilijoną dol. kredito.

Amerikos pastangos strateginių prekių pardavimo draudimu sulaukyti Sovietų galybės augimą yra sulaužytos pačių sąjungininkų. Per 20 metų vakarų Europa prekybą su sovietiniais kraštais patrigubino. Amerika jau nesistengia tą prekybą dabar sulaukyti, o tik mėgina suderinti sąjungininkų su Sovietiniu bloku prekybinę politiką, ūkinę Vakarų pozicijas prieš Sovietus išlyginti.

Amerikos pažiūras remia Europos ūkinės bendruomenės kraštai, Anglijos — Kanada, Norvegija, Islandija ir Danija.

Ar tai pasiseks, kada tam labiausiai priešinosi artimiausias Amerikos sąjungininkas?

UZ 15 METŲ: Edward Heath, Anglijos prek. tarybos pirmininkas.

PO BARGHOORNO ISTORIJS: Koks išvados Amerikoje ir kitur

Prof. Barghoorną lapkričio 16 išleido iš Maskvos kalėjimo, įsodino į anglų lėktuvą ir ištrėmė, neleisdamas niekam jo pamatyti.

Grįžęs iš kalėjimo, kuriame išbuvo 16 dienų, profesorius pasakojo, kad jo kelionės tikslas buvo rinkti medžiagos savo rašomai knygai apie piliečių opinijos sudarymą ir laisves Sovietuose. Apie tai jis buvo informavęs ir Sovietų valdžios žmones. Bet žinodamas, kaip sovietai linkę kiekvieną turistą įtarti, jis nevertėsi fotografuoti aparatu, pas nieką neįėjęs į butą ir su moterim nekalbėjęs daugiau kaip kelias minutes. Suimtas jis buvo Maskvoje spalio 31. Bet apie laiką nuo suėmimo iki paleidimo jis atsisakė bet ką pasakoti.

Spauda nuo klausimo, kodėl profesorius buvo suimtas, perėjo labiau prie klausimo, kodėl jis buvo paleistas ir kas toliau. Beveik visi sutaria, kad "paskutiniai įvykiai parodė, kiek svarbu pareikšti Sovietam aiškiai, kad nebus nusileista jų spaudimui" (N.Y. Times). Tai reiškia, kad sukilusi Amerikos opinija, vyriausybės paneigimas, kad profesorius turi kokių šnipinėjimo uždavinių, atsisakymas dalyvauti derybose dėl kultūrinių mainų, boikotas sovietinių intelektualų delegacijai privertė Maskvą duoti žingsnį atgal, kaip ji tai padarė dėl susisiekiimo su Berlynu. Amerikoje sustiprėjo įsitikinimas, kad tik griežtas sulauko sovietus nuo naujų pasikesinimų.

Tai nereiškia, kad prof. Barghoorno istorija nebus artimiausia ateičiai panaudota propagandos reikalui. Nors Sovietai savo spaudoje stengėsi nutytyt. Barghoorno istoriją, bet jai iškilus, galės aiškinti, koki jie taikingi, eina į nuolaidas ir iš naujo išgelbėjo sugyvenimą. Gromyko nurodė, kad ir Amerikos vyriausybė gali išnaudoti istoriją savai propagandai, kuri bus reikalinga rinkimams — Gromyko pareiškė, kad profesorius paleistas tik atsižvelgiant į prezidento Kennedy asmeninį susirūpinimą.

Prancūzai nebuvo nustebinti suėmimo įvykiu. Jie iš pat pradžių netikėjo atominės sutarties ir atoslūgio nuosirdumu. Vokiečiai žiūri kaip į pasirengimą naujai Sovietų "taikingai ofenzivai", kurios tikslas laimėti "nepuolimo sutartį".

Amerikos vyriausybė nesiskubina siųsti delegacijos į Maskvą deryboms dėl kultūrinių mainų. Tai greičiausiai bus nudels-

— Amerikos karių iš Vietnamo iki naujų metų numatoma 1000 grąžinti namo. Liks dar 15.000.

ta iki sausio pradžios. Tačiau, N.Y. Times vedamajame kalba vėl už gerų santykių tarp Maskvos ir Washingtono gaivinimą. Tai paskatinimas vyriausybei vykdyti naujus bendradarbiavimo planus tiriant abiejų kraštų švietimo padėtį.

NIXONAS apie Baltijos kraštus

Š. m. spalio 21 d. ALT pirmininkas, Bendrojo Pabaltiečių Komiteto vardu, pasiuntė buv. JAV viceprezidentui Richard M. Nixon padėką už jo straipsnį "Chrushevs Hidden Weak-

PRIES RINKIMUS:

— Kas remia Kennedy? Jau-nimas ir moterys daugiausia. Gallup institutas rado, kad už Kennedy pasisako 57 proc. moterų ir 51 vyrų, už Goldwaterį 37 proc. moterų ir 44 vyrų. Balsuotojų 21-9 metų amžiaus už Kennedy 67 proc., už Goldwaterį 30, 30-49 metų už Kennedy 57, už Goldwaterį 39, per 50 metų už Kennedy 48, už Goldwaterį 44.

— Nixonas, kaip tvirtino New Yorko resp. liberalas Javits, gali būti kandidatas 1964 rinkimuose, jei jis matys, kad gali būti išrinktas. O jei bus renkamas, tai jis dabar nurungsiąs Kennedy.

— Kalifornijoje, tvirtina R. Drummondas, sustiprėjo visuomenės opinija už konservatorius.

— Chruščiovas, mano Drummondas, nedarysiąs didesnių tarptautinių sunkumų Kennedy iki rinkimų.

BERLYNE: Sovietų trukdymai ore

Vakarai vėl pareiškė Sovietam protestą: lapkričio 14 ir 15 vakarais Pan American lėktuvai, kurie skrido į Tempelhof aerodromą, buvo iš Potsdamo stipriais prožektoriais akinami. Nusileido laimingai.

DEAN ACHESONAS—prieš Eisenhowerį.

UZ 5 METUS: George W. Ball, valst. sekr. pavaduotojas.

ness' (paslėptos Chruščiovo silpnybės), įdėta š. m. spalio 12 d. "The Saturday Evening Post" žurnale, kur išdėstė pavergtų Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvės būtinumą.

R.M. Nixon š. m. lapkričio 1 d. laišku padėkojo už jo rašinio įvertinimą ir pabrėžė, kad jis užtikrina, jog Lietuva, Latvija ir Estija, pavergtos II-jo pasaulinio karo pasėkoje, priklausė tokiam pačiam dėmesiui, kaip ir kitos Rytų Europos tautos.

MEANY: Automatai nedarbo kaltininkas

Darbo unijų (AFL-CIO) suvažiavimas pereiną savaitę daugiausia svarstė profesinius klausimus — nedarbą, kuris tebėra palietęs 5.5 proc. darbo jėgos. Prezidentas George Meany karštai kaltino darbo automatinimą kaip didžiausią nedarbo šaltinį. Nedarbui sumažinti kartojo reikalavimą sutrumpinti darbo savaitę iki 35 valandų, paliekant tą patį atlyginimą.

Prezidentas Kennedy, kuris kalbėjo suvažiavime, nutylėjo Meany reikalavimą — jam prezidentas yra priešingas. Jis tikino, kad nedarbas sumažės, kai bus sumažinti mokesčiai.

Unijos tebėra tvirta atrama demokratams. Unijose yra 12.5 mil. žmonių, apie 73 proc. darbo jėgos.

AMERIKOS ŽYDAI kelia bylą Vilniaus SS viršininkui

Eichmanno teisme Izraely iškilo Franz Murer vardas. Iškilo, kad Murer buvo Vilniuje saugumo viršininko (SS) pavaduotojas ir buvo kaltinamas nužudęs Vilniaus getho 17 žydų. Murer gyveno Austrijoje. Austrijos žydų iniciatyva buvo 1961

UZ 35 VALANDAS: George Meany.

suimtas ir teistas. Bet išteisintas. Lietuvos žydų sąjunga Amerikoje, o taip pat nuo nacių nukentėjusių žydų sąjunga Amerikoje reikė protestus ir ėmėsi rinkti papildomos medžiagos Murer kaltei įrodyti.

H. Tribune paskelbė, kad savo parodymus apie Murer surašė du Lietuvos žydai — Leon Szmigiel, kuris gyvena Brooklyne, ir Herman Rubinoff, kuris gyvena Syracuse. Juodu savo parodymus įteikė au organizacijų advokatui James B. Donovan.

Szmigiel pareiškimu, 1941 gale vieną dieną jis ir sūnus stovėjo eilėje, kad būtų patikrinti, grįždami į getho. Murer stovėjo prie vartų ir tikrino. Sūnus turėjo maisto, kurį buvo išsikeitęs mieste į savo asmeninius daiktus. Murer įsakė jam klausyti ir šūviu į pakaušį nušovė. Tėvas Szmigiel taip pat turėjo maisto, ir už tai gavo 25 bota-gio kirčius.

Abudu liudininkai buvo iškviesti į Murer teismą ir ten liudijo. Bet dabar jie pareiškė, kad tada teismo pirmininkas liudininkus prievartavęs grasinimais.

— Popiežius Paulius VI lapkričio 15 tarėsi su Bažnyčios susirinkimo prezidentu, 13 kardinolų, išspėdamas, kad prieš gruodžio 4 būtų priimti kai kurie nutarimai.

— Vietname puolimus prieš gen. Harkins (kuriuos atmetė prez. Kennedy), W. S. White (Journal American) laiko išėjus iš Amerikos atstovybės Saigone pareigūnų.

— Lotynų Amerikoje esąs nepasitenkinimas, kad Amerika atsiuntė derėtis dėl ūkinių klausimų jiem "nežinoma" Harrimana, o ne finansų specialistą išdo sekretorių Dilloną. H. Tribune pastebėjimu, valstybės departamentas veiks per Baltuosius Rūmus, kad Dillonas nesireikštų užsienio politikoje.

PRIEŠ 30 METŲ — LYG ŠIANDIEN

Kas nulēmė, kad Amerika pripažino Sovietų Sąjungą po 16 nepripažinimo metų

WILLIAM BULLITT, pirmas Amerikos atstovas Maskvoje.

Lapkričio 17 suėjo 30 metų, kai Amerika pripažino Sovietų Sąjungą. Spauda ta proga paskelbė apščią žinią, iš kurių aiškėja, kas per jėgos labiausiai lėmė Amerikos apsisprendimą.

Kaip Columbijos profesorius William E. Leuchtenberg aiškina, per 16 metų Amerikoje aštriausią pasisakė prieš Sovietų Sąjungos pripažinimą Darbo Federacija, tokios patriotinės organizacijos kaip Amerikos Legionas, Amerikos revoliucijos dukterys, eilė katalikų įžymių kalbėtojų. Bet ne jie lėmė politinius sprendimus.

— Su Sovietų Sąjunga norėjo biznio Amerikos kapitalistai, stambiosios firmos. Nors Amerika dar nebuvo Sovietų pripažinus, bet prekyba su Sovietais jau ėjo, ir 1930 importas iš Amerikos pasiekė 114 mil. dol. daugiau nei iš bet kurio kito krašto. Tačiau Amerikos didžiosios depresijos metu Sovietai kaip tik sumažino importą iš Amerikos — 1932 iki 13 mil.

Po didžiosios katastrofos biržoje jau General Motors viceprezidentas James Moon ey 1930 ragino pripažinti Sovietų Sąjungą, kad būtų sustiprinta prekyba. Jam tuojau pritarė kiti stambieji industrialistai. Prezidentas Rooseveltas atsargiai, pats nesimdams atsakomybės, pavedė rūpintis derybom dėl

pripažinimo dviem patikimiam asmenim Henry Morgenthau, būsimam savo išdo sekretoriui ir William Bullitt, Philadelphia milijonieriui bei specialiam valstybės sekretoriaus padėjėjui.

Bullittas Maskvoje teatrališkai reikalą pradėjo: jis turįs saujoje popierį be parašo; bet jis galįs paversti jį kvietimu diplomatiniam santykiams užmegsti — jeigu Sovietai to nori; jei nenori, tai tegul laiko, kad tokio siūlymo iš viso nebūta; tegul jie duoda žodį, kad tokis siūlymas bus laikomas paslaptį...

Sovietų užsienių komisaras Litvinovas lapkričio 7 jau buvo Washingtono. Kai raštai buvo pasirašyti lapkričio 17, tai namo grįžtančiam Litvinovui Waldorf-Astoria viešbuty buvo surengtos išleistuvės, kuriose dalyvavo 2500 "įžymių biznio vadovų". Postmeisteris buvo Hugh Cooper, kuris statė Sovietam Dnieprostrōi. Jis kalbėjo, kad šis žingsnis, Sovietų pripažinimas, esąs Rooseveltto vyriausybės didžiausias istorinis laimėjimas. O vienas istorikas įvertino, kad prasmingiausias įvykis buvo tų iškilnių galas, kada svečiai sustoję nukreipė akis į sceną, kurioje buvo Amerikos vėliava su žvaigždėm ir Sovietų vėliava su kūju bei pjautuvu, o vargonai grojo "My Country...", kuris išvirtu "Internacionalo" garsais.

Po didžiū iškilniū didžios viltytys išsiblaškė: sovietai atsisakė mokėti skolas, Rooseveltas atsisakė duoti ilgalaikį kreditą ir prekyba neišaugo.

Išaugo tik sovietinis importas į Ameriką — šnipų.

Taigi "Maskvos dvasia", pasivaidenusi 1963, ar "Zenevos dvasia" iš 1953 metų nėra naujos dvasios, o tik pasivaidenimas to paties vaiduoklio, kuris buvo pagimdytas 1933 — Maskvos "proletarų" ir Amerikos "kapitalistų".

Rusai kelia bylą žydam Rygoje

"Sovetskaja Latvia" pranešė, kad suimti 7 asmens, kurie įgabeno pro Ukrainą iš Amerikos 160 nyloninių apsiaustų ir juos pardavė Rygoje už 77.000 rublių. Suimtųjų pavardės žydiskos — Sanda Sapir, Berk Geland, Blum Zimmerman ir pan. Esą Meksikos prekybininkas siuntęs apsiaustus siuntinukais giminėm, kurie dabar ir suimti.

HOOVER: Ar galima duoti komunistam laisvę žmonių laisvei griauti?

J. Edgar Hoover, FBI direktorius, buvo pagerbtas katalikų jaunimo organizacijos suvažiavime New Yorko. Lapkričio 16 prieš susirinkusius 4,500 jaunimo atstovų Hooveris pasisakė prieš leidimą komunistam kalbėti Amerikos universitetuose bei kolegijose. Per dvejus metus jie aplankė apie 100 studentų buveinių, siekdami sukelti jaunimo nepasitikėjimą Amerikos gyvenimo būdu. Akademine laisvę jie nori paversti "laisvę žmonių laisvei griauti".

— Atlantic City, N.J. lapkričio 18 viešbučio gaisre žuvo 25.

— Argentina lapkričio 15 sustartis su Amerikos naftos firmom nutraukė. Peru valstybė taip pat. Kongrese aštrėja reikalavimas nutraukti paramą. Baltieji Rūmai laukia, kaip bus sutvarkytas kompensacijos klausimas.

BALSAS PRIEŠ DVIGUBUS METUS

H. Tribune lapkričio 22 paskelbė Zuzanos D. Kalninš laisvę, kuriame sakoma, kad lapkričio 18 buvo Latvijos nepriklausomybės 45 metų sukaktis. Pažymėjusi, kad dabar visuotinės emancipacijos, antikolonializmo ir tautinio apsisprendimo laikai; kad tuos visus idealus remia J. Tautos, klausia, kodėl iš tų idealų vykdydama išskirti Sovietų dominuojami kraštai. "Ar žmogaus vertės ir žmogaus teisių idealai tėra taikomi tik ypatingom sritim?"

Perdėtas savo dorybių pajautimas

Reinhold Niebuhr, Amerikos evangelikų vienas iš populiariausių teologų ir mąstytojų, prieš savaitę "Sat. Ev. Post" laikrašty svarstė amerikiečių charakterio bruožus, kurie juos daro nepriimtinius kitiems ir vedančius į konfliktus.

Didžiausia kaltė?

Gal būt, sako Niebuhr, mūsų sunkiausia kaltė — tai perdėtas mūsų amerikiečių dorybių pajautimas. Mums rodo, kad Amerika tai vienintelė tauta, kuri išyla aukščiausių smulkių tautinių ambicijų, kurios kilnia-dvasiškumas, dosnumas (generosity) ir gera valia yra nepalyginama su kitais.

Sitas specialus savosios dorybės pajautimas užtemdo mums faktą, kad esam iš tikrųjų kraštas kaip ir visi, kuris siekia savų interesų. Savas savosios dorybės perdėjimas įleidžia mūsų sąjungininkus ir sukelia prieš mus silpnės pasaulio tautas.

Kasdienės žinios iliustruoja tas mūsų pretenzijas ir jų padarinius. Pvz. kada Indija paprašė mus paramos plieno fabriku statyti, Kongrese kilo opozicija: fabrikas bus valstybės rankose, taigi bus stipriamas Amerikos pinigais. Kongresmanai neatsižvelgė, kad Indijos metais suvalstybinimo tendencija jai naudinga. Kongresmanų akse Indija turėjo pasekti Amerikos ūkinio pavyzdžiu arba apsieiti be mūsų paramos. Indija pasirinko antrą galimybę.

Pažūrėkime taip pat į mūsų santykius su naująja Europa. Pokariniais metais Amerika buvo vienintelis vakarų Europos saugotojas nuo Sovietų grėsmės. Europiečiai tada buvo silpni. Šiandien iš dalies Amerikos paramos dėka Europą yra stipri. Jie pajėgia skirti ne tik didesnę įnašą savo apsaugai, bet nori pati ir sprendimus daryti apsaugos reikalui. Mes taip susipratom su savo dominavimu Europos reikaluose, kad negalim atrasti nuo šios

Juozas Audėnas, diplomuotas ekonomistas ir registruotas investavimo fondų atstovas, prima interesantus investavimo reikalais — 109 Warwick St., Brooklyn 7, N.Y., Tel.: TA 7-9518 ir PL 3-6628.

Mes pučiamės dėl mūsų sąjungininkų, kad jie nenori "bendradarbiauti". Mes vaizduojame generolą de Gaulle, kuris atstovauja naujai Europos nepriklausomybės dvasiai, kaip kažką negerą, neteisėtą. Didžia dalim ši mūsų reakcija kyla iš pažeisto mūsų pranašumo pajautimo.

Klaidos istorinis augimas iki konfliktų

Autorius dėsto, kaip tas savo gerumo ir pranašumo pajautimas istoriškai atsirado, pradėdamas nuo Tomo Jerfersono, ir labiausiai išaugo su antruoju pasauliniu karu; kaip susiraužė tas savos dorybės pranašumo pajautimas su savo stiprybės, jėgos, o ykiu ir atsakingumo pajautimu. Iš šio karo išėjome, dėsto Niebuhr, kaip stipriausia demokratine jėga. Su jėgos pajautimu augo ir atsakingumo pajautimas: jei 1946 Amerika paliko nuniokotą Europą rusų malonei, tai 1948 Amerika jau pajuto už Europą tiek atsakomybę, kad Marshallo planu ėmėsi ją atstatinėti. Ir šiandien Amerika jaučia atsakomybę už viso pasaulio likimą.

Neišlygintas savo dorybės, jėgos pranašumo pajautimas ir iš kitos pusės atsakingumo pajautimas ir iš to atsakingumo plaukianti Amerikos veikla kelia konfliktus tarp Amerikos ir kitų tautų, kurias paliečia Amerikos veikla.

Kliūtys klaidai pažinti ir iš jos atsitiesti.

Kaip buvęs etikos profesorius Niebuhr ieško pirmiausia būdų atstatyti pačiame amerikiečio charakteryje pusiausvyrą tarp pranašumo, jėgos ir atsakingumo pajautimo, o to rezultatas bus — pagerinti santykiai su kitais.

Niebuhr ragina iš vienos pusės nepervertinti savo kilnia-dvasiško pajautimo. Taip, jį rodo Marshallo parama, užsienio paramos programa. Tačiau Niebuhr išpėja, kad šita parama amerikiečiams tesą tik lašas — nesudaro nė vieno procento tautos pajamų.

Amerika daug kam daro gero. Bet retai kas už tai jai dėkingas. Priešingai, ima net maištauti. Kai su tuo reiškiniu susiduria galvojančiai amerikiečiai, jie mėgina ieškoti priežasčių. Ne būtinai kituose. Ir pačioje amerikiečių tautoje, jos charakterį.

Mūsų pretenzijas ir atsakomybę blaiviai įvertinti trukdo daugelis aplinkybių. Pirmiausia mūsų gyvenimo standartas, kuris yra dvigubai didesnis už pažangiausias Europos tautas, o Azijoje, Afrikoje nė nesvajojamas.

Trukdo ribose išsilaukyti ir išplitusio antiamerikonizmo bei nedėkingumo pajautimas. O antiamerikonais vieni rodosi iš

pavydo, kiti kaip de Gaulle, siekdami tautinės didybės, kiti dėl to, kad mato mūsų klaidas.

Ateities kelias

Į ateitį žiūri Niebuhr iš dabar susidariusios padėties, iš fakto, kad Amerika yra atsidūrusi pasaulio hegemonijos viršūnėje. Jei dabar tenka jai tokią vietą, tai autorius ragina, kad savo galybę Amerika vartotų didesniu blaivumu, nei tai diktuočiau savos dorybės pranašumo pajautimas.

Antra, derinant didelių ir mažų interesus reikia būti pasirėngusiems virsti nepopuliariam, kada mūsų sprendimas yra teisingas, o taip pat prisiim-

ti nepopuliarumą, kada aiškėja, jog mūsų sprendimai buvo neteisingi.

Mes turime suprasti, kad nesame visaižina. Turim vengti "šąmoningos arogancijos, kylančios iš nesąmoningo savo jėgos pajautimo", ypačiai santykiuose su savo sąjungininkais.

Nepaneigdamas amerikiečių tam tikro panašumo, Niebuhr dar sykį kreipia dėmesį, kad tai ne dabarties nuopelnas, bet nuopelnas istorijos ir šio krašto nepaprastų rezursų.

Pro visus tuos samprotavimus šviečia aiškus autoriaus įspėjimas nepasiduoti tai jėgai, kuri kasdienine kalba yra vadinama puikybe; kurią pirmiausia išpraktikavo dangaus angelai ir kuri juos nuvedė į katastrofą.

NEW YORKO lietuviai Balfro centre, susirinkę pasitarti vajaus reikalui. Vidury konsulas V. Stašinskas ir kun. L. Jankus. Nuotr. V. Maželis.

IŠ LIETUVOS ATVYKĖ Į BAŽNYČIOS SUSIRINKIMĄ

SPAUDA

Vatikane Bažnyčios susirinkime dalyvavo "Chicago's American" redakcijos narys Stasys Piežas. Kai jis grįžo, Draugas lapkričio 9 paskelbė su juo susikalbėjimą. Tarp eilės klausimų buvo: "Ar jums teko sutikti iš Lietuvos atvykusius ir visuotinį susirinkimą?" Apsakė:

"Juos mačiau ir su visais kalbėjau. Pastebėjau, kad jie visi yra Sovietų ambasados priežiūroje. Iš pradžių juos ir apgyvendino labai menkame viešbuty kitoj gatvės pusėj nuo rusų ambasados. Turėjo po kelis gyvenanti viename kambaryje prie labai triukšmingo keio. Vėliau gavo geresnį viešbutį, (jį parūpino jiems Vatikanas, Red.), bet vis pasilikio ambasados priežiūroje. Kartais juos sekdamo ambasados automobiliai. Italijos spauda kėlė klausimą, kodėl buvo leista atvažiuoti šiems daugiau ar mažiau eiliniams dvasininkams, o ne buvo išleistas vyskupas P. Maželis. Atvykusiems iš Lietuvos Sovietų užginta matytis su laikraštiniškais, ir oficialiai jie nieko negali pasakyti".

Primintina, kad į susirinkimą atvyko kan. J. Stankevičius, kan. P. Bakšys ir kan. Č. Krivaitis. Kan. Stankevičius nuo pat pirmos sesijos dalyvauja eksperto titulu. Kiti du kanaaninkai neturėjo teisės dalyvauti susirinkime. Pirmoje sesijoje jie ir nedalyvavo. Dabar abiem kanaaninkam duotas laikinis leidimas, nuo spio 17 iki 31, dalyvauti susirinkimo posėdžiuose.

Pirmos sesijos metu atvykusiame buvo leista apsigyventi šv. Kazimiero kolegijoje. Dabar Maskva neleido.

"Nebe "sugrįžimas", o tik "ryšiai"

Tėvynės balsas Nr. 80 (spalio mėn.) pranešė, kad "yra sudarytas Kultūrinių ryšių su užsienyje gyvenančiais tautiečiais tarybinis komitetas, susidedantis iš visuomeninių organizacijų atstovų. Komitetas įsikūrė

das pelnėsi gąsdinimo šlove, atsirado emvedistai, emgebistai. "Sugrįžimo" komitetas, matyt, irgi nepopuliarus — mažai ką "sugrąžino". Tad prieita prie populiarnesnio vardo, ypačiai, kad jis gausiai vartojamas tarp Amerikos lietuvių.

Gerai, kad nurodė, jog visas "kultūrinių ryšių" akcijos centras yra Maskva. Nebus klaidinami užsieniuose lietuviai. Jie nurodė komiteto atstovybę rytų Vikietijoje, o nenurodė Amerikoje, tai tas ir nesvarbu — lietuviai žino, kas čia yra tų ryšių atstovai.

LIETUVOJE

Kaunas optimistiškai laukia žiemos

Kokius rūpesčius atneša žiemos seconas Kauno miesto gyventojam, painformuoja A. Bermanas ir S. Smolenskij (Sov. Litva Nr. 230). Iš 42 šilumos sistemų, kurios reikalingos kapitalinio remonto, —rašo korespondentai — atremontuota 21. Daugelis remontuoti nepradėta.

Dar blogiau su kuru. Namų valdytojai negavo tiek kuro, kiek buvo praše. Nurodo, kad pvz. namų valdybai Nr. 11 vietoje įprastinės 2,000 tonų anglies teskirta 1,300. Prieš šildymo sezono pradžią pagal taisykles reikia pristatyti 50 procentų kuro. Daugelis namų dar nieko negavo.

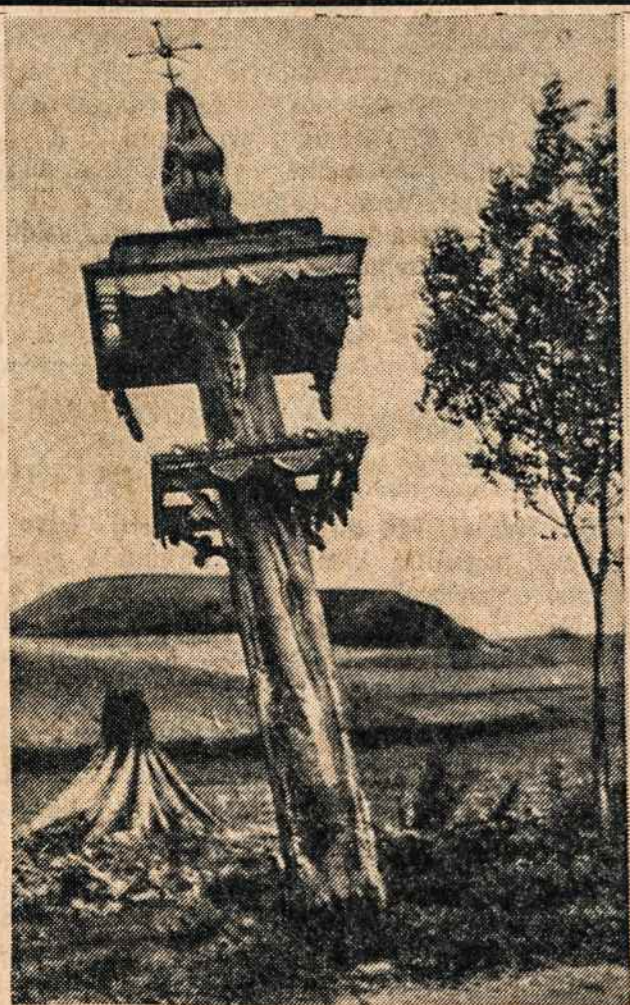
(nukelta į 6 psl.)

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELES

(LONG PLAY HI-FI LITHUANIAN RECORDS)

Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ansam. 16 dainų (stereo \$5.00)	\$4.00
Mano Lietuvos prisiminimai, L. Juodis, 14 liet. dainų akomp. gitara	5.00
Paverętos Tėvynės dainos ir šokiai, 2 pl. su 24 liet. šokių ir dainų	8.00
Lietuvių tautiniai šokiai, J. Stuko leid. 14 taut. šokių	4.00
Težydi vėliai Lietuva, Vyčių choro įdainuota 17 liet. dainų	4.00
Lietuviški šokiai, akordijonu K. Daubaro įgroti 18 liet. šokių	4.00
Dainos Lietuvai, S. Cerienės komp. įdainuota 12 liet. dainų	4.00
Mylėsi Lietuvą iš tolo, II-sios dainų šventės 15 rinkinių dainų	4.00
Lietuvos Kanklės, 14 liet. kūrinių, vad. O. Mikulskienei (stereo \$5.00)	4.00
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno Ansamblio 11 kalėdinių giesmių	5.00
Tėvynei aukojam, Dainavos-Ansamblio, 14 liet. dainų (stereo \$6.00)	5.00
Mes padainuosim, Ciurlonio ansambl. 16 liet. dainų (stereo \$7.50)	7.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušo įgroti 12 liet. patriotinių maršų	5.00
Ar žinai tą šalį, R. Mastienės, 13 liet. dainos solo	10.00
A. Sabaniausko, po 12 dainų-šokių, X ir XI albumai po \$5.00	4.50
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 liet. dainų ir šokių	5.00
S. Barkaus radijo vak. dainuoja. 10 kalėdinių ir 10 liet. dainų	5.00
Iš Rūty šalies, A. Stephens, 7 kalėd. giesmių ir 10 liet. dainų	6.00
Alice Stephens liet. kompozitorių 3 kūrinių (stereo \$7.00)	6.00
Rožės ir lytis vakarai, V. Stankus, 11 lengvos muzikos šokiai, solo	6.00
Ar pameni, V. Stankus, 10 šokių muzika solo (stereo \$7.00)	15.00
Milžino paukščiškė, Montrealio liet. dramų teatro 3 plokšt. albumas	5.00
Žirginėliai, Montrealio liet. dramų teatro pasaka	5.00
Trijų metų rutė, Ir. Ciečiūtės 8 liet. patriotinės vaikams dainos	4.00
Lietuviškų dainų, šokių, polkų, Žukausko-Vasiliausko juokai	4.00
Lithuanian 2-speed record course (2 plokštės ir du žodynėliai)	3.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštelių	po \$5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221
• Persiuntimo išlaidoms prašom pridėti 50¢ •

KOVA PRIEŠ DIEVĄ LIETUVOJE

Šioje knygoje DR. J. SAVASIS pasako, kaip bedieviai komunistai užliejo Lietuvą ir nori sunaikinti tikėjimą. Leidinys yra 98 psl., dokumentais paremtas ir fotografijomis pavaizduotas. Jis turėtų būti kiekvieno lietuvių skaitomas ir platinamas.

Išleido prel. P. JURAS. Kaina 1 dol. Platintojams duodama nuolaida. Užsisakoma adresu:
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue Brooklyn, N. Y. 11221

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skambinkite daugiausia patyriusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

JŪSŲ GIMINĖMS IR DRAUGAMS LIETUVOJE!
DABAR LAIKAS SIŪSTI SIUNTINIUS SVENTĖMS

Cosmos Parcels Express Corporation

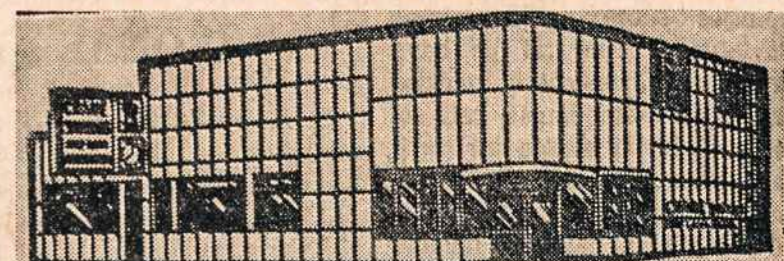
Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminiams į bet kurią SSSR dalį. Licensed by V/O Vneshepostorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausį skyrių:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 2338030, 2460215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue R! 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

ON INVESTMENT ACCOUNTS
4 1/2%
Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendi mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą. VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienis 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM
atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuose

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDĖN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.
S. Beckenteino krautuose kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS

IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užteikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ
■ vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
■ Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
■ Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
■ Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užteiti ir pasiūlyti!

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCIS GAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvos kariuomenės šventėje

Kariuomenė yra organizuota militarinė jėga, kuri gali būti naudojama tiek geram, tiek ir piktam tikslui. Gera ir dora yra ginti savo kraštą; pikta ir nedora puliti ir grobti svetimą žemę. Pirmuoju atveju kariuomenė yra teisėta ginamoji priemonė, antruoju — grobiamoji ir neteisėta. Neteisėtumas visada jaučiamas, užtat stengiamasi kuo nors prisidengti.

Kai lenkai 1920 metais puolė Vilnių, jie prisidengė "sukilusių generolų", kuris vedė "lietuvių pulkus" ir kūrė "vidurinę Lietuvą". Tai turėjo rodyti, lyg būtų naminis tarpusavio "lietuvių karas", bet ne svetimšalių karinė jėga įsikūnijimas. Kai rusai 1939-1940 metais užpuolė Lietuvą, jie skelbė giną "lietuvių liaudies reikalus", o visą kraštą — nuo "vokiečių įsiveržimo", nors su vokiečiais jau buvo sutarę Baltijos valstybes pasidalyti.

Abiem atvejais Lietuva būtų išlikusi nepaliekta, jei būtų turėjusi stipresnę už savo kaimynus karinę jėgą. Karinė jėga yra kiekvienos tautos ir valstybės tikriausioji apsauga.

Mūsų laikais, kada taiką ar karo lemia galingos valstybės ir jų modernišką ginklą, mažom tautom bei valstybėm sudaroma netikra padėtis. Galima būtų pasijusti visai bejėgiu ir nustoti bet kokios vilties, jei tikėtum, kad visa sveria tikrai militarinė jėga. Bet taip nėra. Labai daug lemia kiekvienos tautos tvirtas pasiryžimas ginti savo laisvę.

Štai po pirmojo pasaulinio karo lietuvių tauta savo nepriklausomybę apgynė net nuo trijų didžiųjų kaimynų. Antrojo pasaulinio karo metu nedidelė Suomija atlaikė milžinišką Sovietų Rusijos spaudimą. Lietuvos partizanai taip pat par-

dė, kad tėvynės meilė yra stipresnė už gyvybę. Nors priešas laikinai persvėrė, bet tautos širdies neužvaldė. Tikslai toji tauta galutinai palūžta, kuri jau nebesiryžta kelti ginklo savo laisvei ginti.

Tėvynę ginti yra moralinė pareiga, nes tuo būdu ginama sava būtis tautoje ir gimtoje žemėje. Užtat karys, kuris stovi save į mirtiną pavojų, kad priešą atmuštų, yra "kilniausias žmogus", nes jis "aukoja visą savo vargą, visus savo išteklius, visas savo jėgas ir savo gyvybę" (M. de Munnynck). Tai aukščiausias meilės išreiškimas, kokį žmogus gali padaryti. Tai kilniausias patriotizmas, pašventintas krauju.

Už pralietą kraują atsako ne tie, kurie gina savo laisvę ir gyvybę, bet tie, kurie visa tai mindžioja, kad patenkintų savo plėšrumą. Yra teisė gintis, kai esi puolamas ir vergiamas.

Lietuvos kariuomenės šventė, kai nėra nei savos laisvos valstybės nei kariuomenės, nėra koks nesupratimas, jeigu žiūrėsime patriotiniu atžvilgiu. Lietuviam dabar tėra likęs vienintelis karinis pasirošimas — stiprinimas patriotizmo bei pasiryžimo nenusileisti kovoję už Lietuvos laisvę. Lietuvos nepriklausomybė buvo iškovoję tikrai patriotiškai nusiteikę savanoriai. Lietuvos miškuose galvas guldė tikrai patriotai partizanai. Jų aukomis Lietuva tebėra gyva ir atspari. Mūsų pareiga yra laisvės aukas bei invazijos tinkamai pagerbti ir atnaujinti savo ryžtą sekti jų pavyzdžiu — nepabūgti jokios kovos, kad Lietuva vėl būtų laisva. Telieta mūsų šūkiu ir toliau: "Per aukas ir pasišventimą laisvę laimėjome!"

Ką rusai norėtų žinoti apie Amerikos gyvenimą

PRINCETON universiteto žurnalo "Princeton Magazine" prieš trejus metus išspausdino straipsnį "Ką rusai norėtų sužinoti ir išgirsti apie mūsų gyvenimą". Straipsnio autorė Liudmila Turkevič su savo vyrų, abudu profesoriai, buvo nuvykę į tarptautinę parodą Maskvoje 1959 ir ten skaitė paskaitas parodos lankytojams rusam. Prof. J. Turkevič yra JAV ekonominio gyvenimo specialistas, jo žmona prof. L. Turkevič — JAV mokyklų ir socialinio gyvenimo žinovė. Abu laisvai kalba rusiškai. Ką Liudmila Turkevič kalbėjo su parodos lankytojais Maskvoje, čia trumpai apasakojama.

Aš praleidau 1959 m. vasarą du mėnesius, kaip rusiškai kalbanti specialistė Amerikos auklėjimo klausimais, Maskvoje suruoštoje parodoje. Maskvoje ir kalbėjau 40 dienų kursuose minioms žmonių. Pro mano akis praėjo per 40,000 įvairios lyties ir amžiaus bei išsilavinimo rusų. Aš kalbėdavau gražiame geodezijos aukso kopula papuoštame name, kur buvo įsikūręs pirmas ir pats didžiausias parodos paviljonas. Buvau nusivežusi daug paveikslų, gražių ir tipiška šių dienų priemiesčių mokyklos modelių, podijumą (tam tikrą kalbėtojų pakuštintimą), mikrofoną ir garšintuvą.

Svarbiausia buvo, kad aš turėjau ištroškusių žinių auditoriją, kurią sudarydavo parodos lankytojai rusai (apie 150). Kas 32 minutes mano klausytojai keisdavosi; aš be paliovos kalbėjau ir aiškinau bei klausiausi įvairios pašaipos. Man teko atkreipti dėmesį ir net nusistebėti, kaip rusų liaudis sugeba ir labai nori klausyti. Aš būdavau apkrauta šimtais įvairiausių klausimų ir juos greitai atsakinėjau.

Grįžusi į savo gimtinę kraštą (JAV) norėčiau tuos klausimus surūšiuoti ir čia juos pasvarstyti bei apibendrinti. Man išrodo, kad tuos klausimus atsakinėjant, galima buvo pasimokyti, ko rusai klausia, kaip jie atsakymus vertina ir žiūri į rusiškai kalbantį JAV pilietį.

Daugiausia klausdavo, norėdami sužinoti tikrai kaip gyvename ten Amerikoje gyvename, pastikrinti, ką jie anksčiau buvo skaitę arba ką jiems buvo radijas, TV ir propaganda patiekusi arba politinių vadovų įdiegta. Klausimai būdavo dažnai kartotami, sovietų propagandos klaidos suformuluoti. Jie siekdavo diskredituoti ir suniekinti patį kalbėtoją. Kaip jūs galite pateisinti tai, kas įvyko Litte Rock? — manęs klausė apie incidentus su negrais.

Mes jau iš anksto žinojom, kad tokių ir panašių klausimų kalbėtojai bus patiekta. Tokius klausimus duodavo žmonės iš šalės galo ir alkūnėmis prasiškinę kelią per klausytojus ir įkaitusiu veidu klausdavo ir šaipėsi. Visai neklusdavo ats-

vertiname asmeninę kritiką. Moralinis spaudimas žmogui sudaro kančią, dangstymas gyvenimo ydų tik padidina gėdą. JAV rašytojai ir reporteriai rašo apie mūsų gyvenimo trūkumus ir negeroves ne dėl to, kad tai būtų visur sutinkama, bet kad būtų pastebėta ir atei-tyje taisytina.

Šia proga norėčiau palyginti vadinamus jaunimo nusikaltimus su viena istorija, kurią skaičiau Pravdoje apie vieną kolchozą X provincijoje. Man yra visai nesunku tokių įvykių spaudoje pasieškoti.

Priežastis yra ta, kad sovietų spauda, vertinama tokius įvykius, nepripažįsta tokios aiškios tiesos, kad visi rusų administruojami kolchozai yra žemos produkcijos ir negali ekonomiškai patys išsilaikyti.

"Visai teisingai" — buvo paruoštas atsakymas. "Tas pat yra ir mūsų gyvenime", — pasigirdo balsai iš toliau...

Pirmomis parodos dienomis mane puldavo paruoštais klausimais ir komentarais, bet po poros savaitių klausytojų elgesys ėmė keistis. Kai demagogas (klausimų davėjas) pertraukdavo mano kalbą, tai klausytojai jį tuojau sustabdydavo pastebėdami: jei tikrai nori sužinoti apie JAV bedarbius, tai kreipkis į darbo skyrių šioje Amerikos parodoje. Prašome nepertraukti, mes norime sužinoti apie Amerikos mokyklas ir auklėjimą be tavo užgauliojimų.

— Ar daug Amerikos darbininkų vaikų eina į mokyklas?

Daug klausimų būdavo patiekiami labai staigiai ir gana nuosirdžiai. Propaganda stengėsi įtikinti rusų liaudį, kad JAV mokslas galima pasiekti tik privilegijuotai klasei. Mano klausytojai norėdavo pasiteirauti ir apie tai. Beveik negali-

(bus daugiau)

DVI NAUJOS REZOLIUCIJOS

Kongresmanas Patten (D.-N.J.) ir kongresmanas Wilson (R.-Calif.) naujai įneštomis rezoliucijomis reikalauja Lietuvai pilnos laisvės ir nepriklausomybės.

— 0 —

Los Angeles, Calif. — "JAV bių vyriausybė turi tuoj pareikalauti per Jungtines Tautas, kad sovietai pasitrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir kad tiems kraštams būtų sugrąžinta pilna laisvė ir nepriklausomybė," — kalbėjo kongresmanas Bob Wilson (R.-Calif.), įnešdamas 1963 lapkričio 7 naują rezoliuciją (H. Con. Res. 234)

Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui. Diena prieš tai (lapkričio 6) kongresmanas Edward J. Patten (D.-N.J.) įnešė taip pat naują rezoliuciją (H. Con. Res. 233). Anot kongresmano Patten, laisvasis pasaulis be jokio atidėjimo turis imtis žygių padėti Pabaltijo kraštams atgauti laisvę. Tai 38-toji ir 39-toji rezoliucijos, įneštos šio Kongrese Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo reikalui.

Rezoliucijų įnešimo reikalui į kongresmaną Bob Wilson (jo apylinkė apima San Diego miestą) buvo kreipusis Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybė, o į kongresmaną Patten — eilė New Jersey estų ir lietuvių. Prisiminkime ir vieną ir kitą padėkos laiškus, juos adresuodami: House Office Guilding, Washington, 25, D.C.

Juo daugiau turėsime rezoliucijų, tuo lengviau bus vieną iš jų praveisti Kongrese. (IT.)

tėmis, apsverčiau. Po trijų negeresnių nakvynių atvykau į Šlisselburgą. Čia turėjau dieno-tį, t.y. atlikęs 60 varstų kelią iš Petrapilio, gavau porą poilsio. Naktį buvau uždarytas ir kamara kartu su moterimis bendros kelionės.

Palydovai iš Šlisselburgo buvo labai pakenčiami, net mandagūs. Taip praleidom keletą etapų, kol atėjome į Ladogą. Čia išsėdėjau dvi paras. Etapo komendantas apgyvendino pas save ir maitino neuždarydamas bendrą kalėjimo bute, kaip tai buvo ligi šiol. Komendantas tiek buvo malonus, kad leido mane lankyti kunigui tremtiniui, kurio įpavardės neatmenu, kaip nebeatmenu ir komendantas pavadė.

Visų etapų nuo Petrapilio ligi Archangelsko atsiminti negaliu; juose sutikdavau labai padorių etapo viršininkų, pvz. Ladogoje, bet buvo ir tokių, kurių geriau neatsiminti, vien juos atsiminęs žmogus sudreba, nes jie neverti vadinti net žmonišiais, bet tiesiog — laukiniais.

(Bus daugiau)

SUKILĖLIO TREMTIS

Iš 1863 metų atsiminimų

(4)

Iš Kauno išvežė vienių politinių 270 žmonių. Visoje grupėje aš vienas tebuvo kunigas.

Rugpjūčio 28 pristatė mus į Vilnių. Nuo stoties, Aušros Vartų gatvę, stiprioje apsaugoje palydėjo į kareivines. Sudarėm stovyklą aikštėje prieš kareivines. Po visos dienos kareivinės kelionės, atsirėmęs ant rankų ir ant daiktų, atsiguliuojau žolėje po pliku dangumi, saulės kaitinamas. Taip išsėjau ligi 9 val. vakaro. Iš tolo išgirdau balsą:

— Iš kur kunige?
— Iš Zemaitijos.
— Kaip vardas ir pavardė?
— Motiejus Veitas.

Įsakyta paimti ryšulius ir eiti nežinia kur. Vedė mus į kalėjimą, bet neatsimenu, kuriomis gatvėmis ir skersgatviais. Dar nepriėję centrinio kalėjimo, pamatėme didelę aikštę, kurioje stovėjo kryžių pavidalo stulpai ir ant jų kabėjo trys politinių aukų lavo-

nai. Nesužinojome, kokie jų buvo vardai ir pavardės.

Sustojome ties kalėjimo vartais. Išsūkiami pavardėmis, grupėmis buvome įleidžiami į kalėjimo kiemą ir išvedžijami po kameras. Visos kalėjimo kameros buvo kimšte prikimštos. Kriminalistai, atrodo kaip žvėrys, iš už geležinių sijų gąsdino, kums čiais. kaip tikrieji rusai. Mūsų politinių kamerų neuždarydavo, išskyrus kada leisdavo kriminalistus porai valandų grynu oru pakvėpuoti.

Naktį gan ramiai miegojau ant plikų grindų tarp savo nelaimės draugų. Kitą dieną, rugpjūčio 29, 10 val. ryte, netikėtai kalėjimo viršininkas mane išsūkė. Iš norinčios mane pamatyti kažin kokios ponios. Vilniaus nei jo gyventojų visai nepažinojau. Tai iš kur man toks netikėtumas? Nors ir nepasitikėdamas, atsistojuo iš savo minkšto guolio ir nuėjau į raštinę. Aukštė ties raštinė buvo atskiras laukiamas kambarys, kur mane įvedė. Čia sutiko tos kilnios moterys, ku-

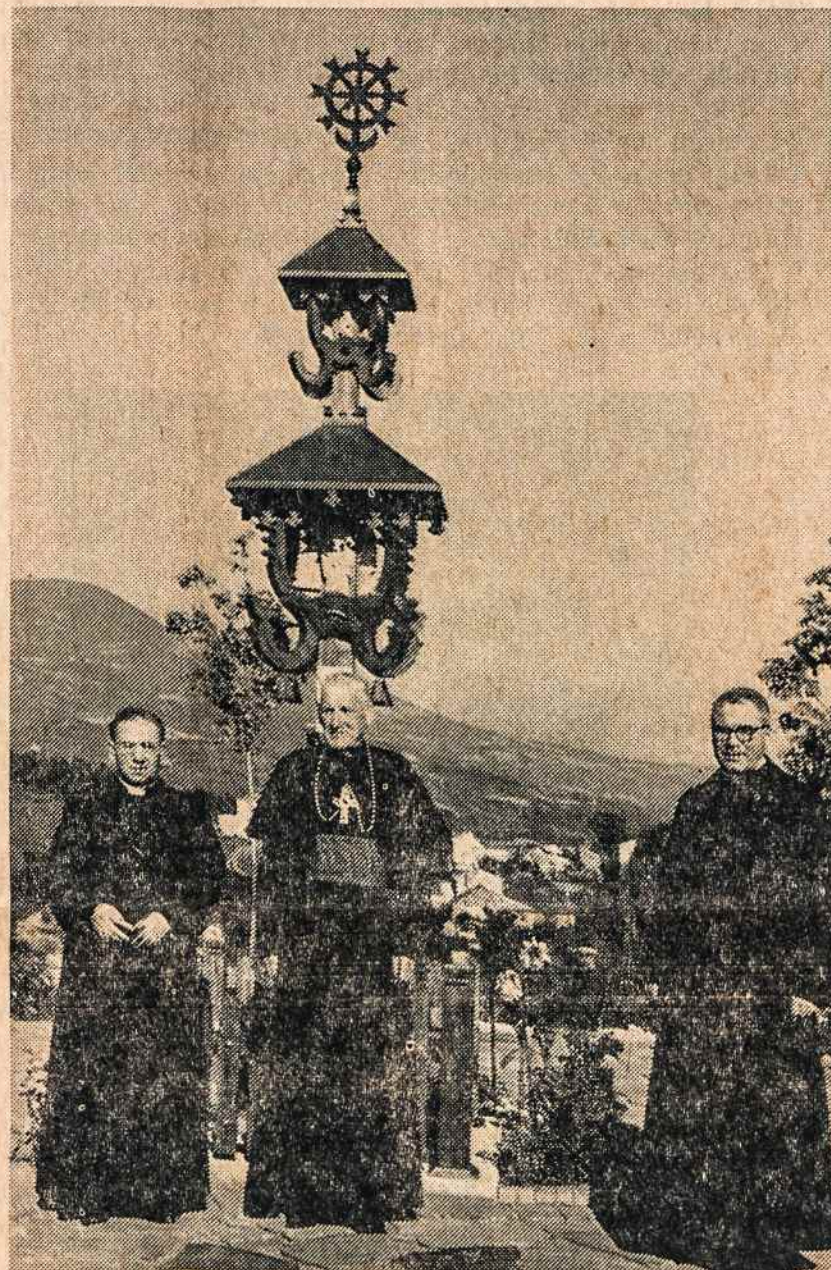
rios guosdamos motinos jautrumu, kelias dienas, ligi išvyktant iš Vilniaus siuntė maisto. Garbingos Vilniaus ponios (jų tarpe ponija Zobernienė iš Darbėnų) gausiai visu kuo aprūpino, pradedant įvairiais smulkiais daiktais, kaip siūlais, adatomis, sagučiais, baltiniais, ir baigiant šiltomis nertinėmis. Emilija Žilinskaitė paaukojo kamžą ir stulą, o Ona Dobkevičiūtė be maisto — cukraus, arbatos, imbrikelio, stiklinės — taip pat davė ir kryželį su relikvijomis, kurį ligi šiol, kaip brangiausia atminimą, sauguoju.

Rugsėjo 3 ar 4, gerai neatmenu, išvežė mus iš Vilniaus į Petrapilį. Mane išrinko seniūn ir atidavė įdą, kad pagal pateiktą sąrašą mokėčiau maistpinigius. Turėjau daug rūpesčių ir net nemalonumų. Išmokėdamas turėjau su budinčiu karininku eiti iš vagono į vagoną ir šaukti asmenis, kuriems reikėjo atiduoti dienos davinį. Tarp kalinių sutikau kunigus iš Zemaitių: Sivickį, Kuprevičių, trečio pavardė pamiršau. Visi trys buvo apdengti pilkomis kalinių milinėmis; jie buvo tremiami į Sibirą, į sunkiuosius darbus. Vagonai buvo su geležinėm sijom ir perpildyti. Tvankus oras, sunkus nuo žmonių atmatų, nes neleidavo natūraliniams reikalams. Kelionė iš Vilniaus į Petrapilį nutylėsiu.

Neatsimenu, kada atkelia-

vau į Petrapilį, nes buvau visai pametęs mėnesių ir dienų tvarką. Petrapilio stotyje minia sutiko mus akmenų ir plytų kruša ir šūkais: "Lenkų zuikiai, reikia juos užmušti ir iš jų sriubą virti". Lydėjo tokiomis rusiškais "patriotiškais" žodžiais kurių negaliu čia pakartoti nes tai visuotinis jų išsireiškimas būdas. Bet kada stiprioje kariuomenės apsaugoje mus vedė į kalėjimą, tai vėl iš aukštesnių namų kaip kruša pradėjo kristi įvairių rūšių ryšulėlių, kuriuose buvo naudingų daiktų, net ir pinigų. Ir aš iš viršaus gavau smūgį į petį, kaip kumščiu, ryšuliu, kuriame buvo keli rubliai smulkių, kelios nosinės ir dar neatsimenu kas. Vadinamam persiuntimo kalėjime visus kaip galvijus suvarė į vieną didelę salę. Nebuvo galima nei atsistėti. Stovėjome petis į petį. Kilo bausis triukšmas, tiesiog maistas. Atėjo keli aukštesni kariškiai ir kone buvo apstumdęti. Tačiau savo malonumu ir mandagumu nuramino. Kiek praretino, išvedžiodami po kameras ir net po koridorius.

Kitą dieną lankė Petrapilio didikai: generolai, pulkininkai ir net diduomenės ponios. Ramino, kad tai pereinamasis laikas, ir visi būsią grąžinti. Priminėjo laiškus išsiųsti pagal adresus, ir tikra sąžiningai laišku buvo išsiųsti. Be to, vežimais siuntė duonos, pyragų, į-

ARKIVYSK. ANTONIO SAMORE, Bostono kardinolas Richard J. Cushing ir vysk. P. Ghizoni prie lietuviško kryžiaus, pastatyto tėviškoje arkivysk. A. Samore, kuris yra Vatikano valstybės pasekretorius.

MOTERŲ PASAULY

MOTINOS LAIŠKAS SŪNI AUSTRALIJOJE

Ryšium su Latvijos nepriklausomybės švente šia savaitę, čia spausdiname vertimą N. Niekščio "Viešnageje pas sūnų šventąją naktį", imta iš latvių mėnesinio žurnalo "Dzimtenes Bals" (Gimtinių Balsas), praėjusių metų kalėdinio numerio.

— Mano mylimas sūneli, mano tolimas, seniai nematytas sūnau... —

Jau mano akys, paskendusios ašarose, nemato, kur pirštai veda pieštuką. Tačiau man reikia tau parašyti. Širdis jau čia: nebetoji yra mano gilioji senatvė... —

Sūneli, man yra dvi valandos laiko, kad užrašyčiau šias eilutes. Vienuoliktą pradėsiu kurti į bažnytelę, kad suskubčiau į Piemenėlių mišias. Dabar man yra valandą žingsniuoti. Senatvė. Arklų mums daugiau nėra. Kolkozo use yra, bet patiemis nėra. Dėl tokių prietarinių žmonių, kurie meldžiasi dangaus Viešpačiui, nėra... —

Mes einame į bažnyčią pėsčiom ir nesigailim. Mums bus Piemenėlių mišios. Jau dabar

yra tokios draugijos, kur vėl yra piemenėliai, tačiau daugiau nėra ganytojo, ir taip pat mum sako, nebėra Gerojo Ganytojo. Tikrai esam našlaičiai... Ir našlaičių skaičius kaskart didėja.

Rašau tau, ir širdyje linksma: galiu su tavim tiesiog pasikalbėti. Visiškai esu vieniša, rūpintojėlis tėtė iškeliavo amžinybėn, nūgi dabar jau šeštas metas. Neiškeliavo, bet lėtai nuyvto. Viskas jį aplink džiuvino: žemės išniokojimas, svetimos jėgos, nesibaigiami melai, gyvenimas pačioj savo jirtelėj. Dargi sūneli, skaudėjo jam, kad tu nerašei. Jis nieko nesakė. Tylėjo. Aš nujaučiau ką jis galvojo. Aš taip pat tylėjau. Mum abiem per tiek ilgo gyvenimo — viena mintis, viena širdis. Kiti užtektinai ramino. Sakė: sūnus nenori jum blogo pridaryti ir nerašo.

Ak, kaip svetimi protai gali suprasti gimdytojų skausmą! Nėra taip lengva žinoti, ar mūsų akių lėliukė gyva ar sveika; vienas, ar jau suradęs gyvenimo draugę?

Ir taip tėvas sudžiūvo mano akivaizdoje. Kaip lengvą katytę, kaip sausą šakelę pati rankom dėjau į karštą. Toks lengvutis buvo atiduodamas mūsų motinai žemei, lengvutis kaip pati vėlė. Dėjau į karštą, už tave pabučiavau ir meldžiau Dievui, tegul ir mane greičiau pašaukia prie savęs.

Ak, privargusios slenka mano rašmens eilutės. Tai man pačiai skaudu, ir tave skaudins. Tegul. Tegul nuskradrina tave tie sopuliai. Tolimuos kelius žmogų gali dulkėmis ir prakaitu apkloti. Kaip rūdis — svetimumas suėda ir lieka tik stagaras. Teplūsta mano žodžiuos ašaros, kad tave atgaitvintų ir numazgotų, kaip senoj jirtelėj, kurioj aš nūn gyvenau. Ji atstoja mano pirkia. Kad būtum baltas ir tyras, kai stosi Dievo akivaizdoj. Tyras per motinos kančios žlugtą ir atleidimą.

Man berašant, pasakysiu, kaip man dabar klojasi. Nebe kaip jaučiuosi. Sunkūs metai. Vieništumo kartuma ir skausmas stabdo privargusių širdį. O vis dar pamažu krutu po svetimu jungu. Kokiai tvarkai ar kokiai valdžiai, — nesupranta nei protas nei širdis — aš rankioju kankorėžius ir rišu beržų šluotas, ar ravėju usnis ir renku grybus, darbdieniu atėjus. Ir užtat, nuo mano pačios žemės man grūdų tiek, kiek — putpelei. Jaučiuosi, kaip pasakų karalaitė, kuri guli stiklo karste ir negali užmigti, gi ūkanose rodosi iškraipyti giltinės veidai. Širdis žino tuos baisuosius sapnus. Širdis rodos, mato: gyventi įstengi blogiausioj tikrenybėj.

Apie tave tik truputį žinau iš svetimų žmonių. Kad Australijoje esi. Netgi mano protas neaprepią, kur tokia žemė yra, kas ji tokia. Sako, esi vedęs svetimą šalį ir turtingas esi. Man tie vaikaičiai, su kuriais aš nebegalėčiau susikalbėti, tik nebyliai paglostyti. Girđžiui, bet užsispyrus sakau: tai negali būti! Nei tėvas nebuvo toks, nei aš nesu. Mes nesugebėtum, mes nenorėtum, mes neišdrįstum... Argi dviem karveliam gali iš kiaušinio išsikelti gyvatėlė? Visais plepalais aš netikiu. Bet vis dėlto spaudžia man širdį kaip rakštis.

Baigiu. Šaukia mane Dievas. Jam negaliu atsakyti.

Iš tavęs nelaukiu atsakymo. Man nėra lemta tiek daug dienų. Aš lauksiu tavęs prie amžinybės vartų, per maldas ar net per tuos pačius poterėlius,

KRISTIAUS KARALIAUS minėjime New Yorke spalio 27 meninėje programoje skambino kanklėmis Laimutė Surdėnaitė. Nuotr. P. Ažuolo

CHICAGOJE įvairių tautų parodai "Navy Pier" lapkričio 16-17 talkinin-kavo mūsų skautės, ateitininkės ir neolituonės. Nuotr. Z. Degučio.

Dail. A. Vitkauskaitės-Merker veikla

Dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker gyvena netoli New Yorko, Teaneck, N.J., ir ten sėkmingai reiškiasi įvairioj veikloje. Ji nuolat dalyvauja įvairiose parodose, o dabar įsijungė į miesto kultūrinę veiklą.

Keli miesto kultūrininkai sukūrė įstaiga — Fine Arts Commission of Teaneck, N.J. Dail. A. Vitkauskaitė-Merker yra vie-

na iš pirmųjų narių. Tos įstaitės tikslas yra padėti visų sričių vietos menininkams, kad jie turėtų progos pasirodyti.

Rugsėjo 22 Fairleigh Dickinson universiteto patalpose buvo suorganizuota tapybos ir skulptūros paroda. Prie jos dar buvo prijungtas baletas, dramos skaitymas, opera, koncertai ir liaudies dainos. A. Vitkauskaitė-Merker padėjo parodos organizavimo komitetui ir parodoje dalyvavo su vienu tapybos kūriniu "Vasaros pabaiga".

Dabar organizuojamas meno festivalis. Lapkričio 17 buvo koncertas, kitą mėnesį bus operą ir dailės paroda, prie kurios organizavimui prisideda ir dail. A. Vitkauskaitė-Merker. Yra nu matyta ir tautinių šokių pasirodymas. Dailininkė nori pakviesti lietuvių šokėjus į Teaneck.

Modern Artists Guild ketvirtoje metinėje parodoje dailininkė išstatė tris savo aliejinės tapybos paveikslus: Prieš audrą, Audra, Po audros. Paroda atidaryta lapkričio 10 ir tęsis iki lapkričio 27, 211 Essex St., Hackensack, N.J. Ta pati dailininkė draugija gruodžio 8 - 20 d. rengia parodą YHMA, 5 Ave. ir 92 St., New Yorke. Dailininkė prisideda prie parodos organizavimo ir dalyvauja su vienu paveikslu "Vasaros pabaiga".

Dailininkė norėtų, kad atsilieptų artimesnės lietuvių tautinių šokių grupės su įvairiais pasiūlymais, ar būtų galima surengti lietuvių tautinių šokių pasirodymą Teaneck, N.J. Tada ji konkrečius faktus praneštų Fine Arts Commission valdybai. Jos adresas: Mrs. A. Merker, 542 Beverly Rd., Teaneck, New Jersey.

— Laima Rastenytė iš Detroito, kuri mokosi Putnam, Conn., aukštesnioje mokykloje ir gyvena Nektal. Pr. M. seserų bendrabutyje, yra išrinkta tos mokyklos mokinių tarybos pirmininke. Ji mokosi IV klasėje.

— Dr. Valerija Raulinaitienė, kuri vadovauja Downey veteranų ligoninei prie SWaukegano, buvo pagerbta Veteranų administracijos drauge su kitom 9 moterim, pasižymėjusiom savo tarnyboje. Pagerbtuvės surengtos Chicagoje, Palmer House viešbutyje.

LIDIJA KUČINSKAITĖ (Kucinska), latvaitė baigusi šiemet chemiją Brooklyno kolegijoje magistrės laipsniu. Dabar Einsteino kolegijos laboratorijoje. Veikia latvių katalikų studentų "Dzintars" sąjungoje.

Išmintingos moterys daugiau kainuoja

Maroke, Afrikoje, vestuvių sezonas būna rudenį, kai nuimamas ir išparduodamas žemės derlius, gi pavasario gyvuliai paauga skerdenai ir galima gerą puotą surengti. Tėvai tada renka žmonas savo sūnums. Bet šią seną tradiciją jau lauzo naujos kartos jaunuomenė, pasirinkdama svo gyvenimo drauges be tėvų patarimo ar pritarimo. Deja, statistika rodo, kad naujos mados vedybos mažiau patvarios: skyrybų pasitaiko 4-5 kartus daugiau, negu iš tradicinių jungtvių.

Tėvai, pasirodo, taip pat atsižvelgia į naujus laikus. Savo sūnums mieliau renka mergaites, baigusias kurį nors mokslą ar bent mokančias skaityti ir rašyti. Seniau mergaičių mokyti visi neleidė. Dabar prasilavinusių mergaičių miestuose yra apie 57 procentai, bet kaimuose dar tik 8 proc. Už mokytas dukras jų tėvai reikalauja iš būsimo žento žymiai didesnio atlyginimo arba kraičio, kurį duoda vyras, o ne moteris. Tas kraitis dešimtį kartų didesnis, jei mergaitė mokyta; vadinasi išmintinga. Užtat Maroke tikrai turtingi jaunuoliai gali gauti "išmintingas žmonas". Amerikoje, priešingai, toji moteris laikoma "išmintinga", kuri gauna turtingą vyrą, (bn).

— Paulina Mozuraitytė-Benet, trečios kartos lietuvaitė, gimusi Clevelande 1914, žuvo automobilio katastrofoje; palaidota lapkričio 7. Buvo baigusi aukštuosius mokslus, atstovavo apdraudos bendrovei. Lietuviškoje veikloje buvo aktyvi ir veikli, namie kalbėjo lietuviškai, savo sūnų leido į lituanistinę mokyklą.

kuriuos tu mažytis išmokai prie mano kelių... —

Visus tavuosius ir tave telaimina Dievulis. Mažiesiems vaikiciams, jų švelniems veideliams, iš tolimos senosios močiutės bučiny. Tu esi jiems kaip tavo tėvas buvo tau. Tavo svetimos gyvenimo draugės aš nežinau ir nesuprasčiau, tačiau maldoje noriu su ja jungtis ir stipintis prie Dievo Motinos kojų, prie tos Motinos, kuri, rodos yra tolima, bet arčiausiai mūsų. Ir tave patį, visvien, kur tu bebūtum, su nerimstančiu rūpesčiu, iš gimtinės ar dangaus, visada tave minės, už tave melsis, ir gero linkės Tavo

Motina

PASAULIO KATALIKŲ MOTERŲ STUDIJŲ DIENOS

Spalio 23-24 Paryžiuje įvyko Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos studijų dienos tarptautinės veiklos klausimais. Studijų dienos dalyvavo virš 300 atstovių. Lietuvių katalikų moterim atstovavo B. Šlepetytė-Venskuvienė. Ji padarė pranešimą apie Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos veiklą ir taip pat dalyvavo katal. moterų tarptautinio biuro ir tarybos posėdžiuose, kuriuose painformavo apie pavergtų tautų komisijos veiklą. B. Venskuvienė pirmininkavo tai komisijai.

VYSKUPAS, PIRKĖS ŽMONAS

Australijoje, Bathursto saloje, čiabuviai gyventojai pastaitydo paminklą vyskupui, kuris turėjo 150 žmonių. Kai jaunais prancūzų kun. Ksaveras Gsellis 1910 iš Piipinų vyko į tą salą, jį gąsdino, kad būsiąs žmogėdrų suvalgytas. Taip jau prastai neatsitiko. Tačiau buvo toje saloje prasta, kad tėvai dar negimusias mergaites pažadėdavo vyram už tam tikrą mokesť. Kiek paaugusias atsiimdavo jų vyrai.

Martinėlė taip pat buvo "sutuokta", dar vos gimusi, bet paskui ji krikštijosi ir mokėsi pas vienuoles, kurias atsikvietė kun. Ksaveras Gsellis, vėliau pakeltas į vyskupus. Vieną dieną Martinėlė išsivedė jos vyras. Tai buvo keturioliktoji jo žmona.

Netrukus ji atbėgo vienuolynan šaukdama si pagalbą. Vietos papročiai reikalavo ją užmušti, kadangi pabėgo nuo vyro. Vyskupas nerado kitos išsieties, kaip Martinėlę atpirtki.

Namie ir už namų

— Zuzana Šalnienė, Lietuvos garbės konsulo Bostone adv. Antano Šalnos žmona, lietuvių visuomenės veikėja, sugrįžo iš trijų savaitių kelionės į Tolimuosius Rytus. Aplankė Japoniją, Formosą, Hong-Kongą ir Havajus. Ji dalyvavo moterų klubo "Zonta" delegacijoje.

— Genė Antanaitytė, jauna solistė, baigusi Chicago muzikos konservatoriją, spalio 13 sėkmingai koncertavo Rockford, Illinois.

— Ieva Pocienė šiemet baigė meno mokyklą Adelaidėje, Australijoje. Dar Lietuvoje buvo pradėjusi studijuoti architektūrą, bet vėliau susidomėjo tapyba, grafika ir skulptūra. Už savo kūrinius yra gavusi pirmąją Karališkos Meno Draugijos premiją ir yra pakviesta dėstyti meną vienoje Adelaidės kolegijoje.

— Nijolė Vaičiurytė, gimusi Kaune, šiemet baigė ekonomijos mokslus Sydnejaus universitete, Australijoje. Dirba viename Sydnejaus banke.

— Izabelė Jurgeliūnaitė-Vasiliauskienė, ilgametė Alto skyriaus Norwood, Mass, izdininkė, sulaukė 75 metų. Minėjimą surengė spalio 20 Alto skyrius. Likęs pelnas 50 dol. pasiūstas Alto Centriui Chicagoje.

— V. Kubiliūtė, D. Maglicienė ir R. Matukaitė Toronto, Kanadoje, lapkričio 17 vyresnių mergaičių ateitininkių su sirinkime pravedė įdomų pašnekesį tema "Tinkamos profesijos mergaitėms".

— Sol. Lilijos Šukytės rečitalis rengiamas Toronte sausio 11.

BOSIMOS ŠOKEJOS. Iš Irenos Valeckaitės baletu stu dijos Chicagoje. Nuotr. Z. Degučio.

— DABAR aš tave nuvesiu į maloniausią mūsų buto kampelį... —

LIETUVOS VYČIAI TURI DAUGIAU KALBĖTI

Kaip visi jau žinome, Lietuvos vyčiai švenčia 50 metų sukaktį. Šiais metais turėjo didelį seimą Bostone, kur buvo pirmta keletas gražių nutarimų, išrinkta nauja valdyba, kurios dvasios vadu yra kun. Vl. Stanevičius, pirmininkė — Elena Saulytė. Jiems talkina B. Kavaraite, L. Svelnys ir dar kiti. Iš jų vienas turi organizuoti jaunųjų skyrių, o kitas vyresniųjų.

Spaudos bendradarbiai jau gavo iš vyčių vadovybės paraginimą — kelti vyčių reikalus lietuviškoje spaudoje, nes "Vyčiai", išeidama vieną kartą per mėnesį, negali daug ko papasakoti lietuviškai visuomenei.

Tiesa, seniau Lietuvos vyčių vardas ir darbai skambėjo visoje Amerikoje ir net pačioje Lietuvoje. Jų chorai, galima sakyti, gyvavo kiekvienoje lietuviškoje kolonijoje, rengė didelius koncertus, statė scenos veikalus. Vyčiai turėjo kiekvienoje lietuviškoje kolonijoje ne po vieną korespondentą, bet po kelis. Daug rašė. Turėjo ir daug veikėjų, kurie vadovavo kitoms draugijoms bei organizacijoms.

Žinoma, praėityje vyčių veikėjai buvo jauni, atvykę iš tėvynės Lietuvos, kuri jiems labai rūpėjo. Dabar vyčių organizaciją sudaro antroji arba trečioji karta. Vyresnieji jau pasitraukė iš veikimo.

Šiuo momentu noriu kreiptis į visus Lietuvos vyčius, kurie dar pajėgia — ateiti į pagalbą savo vaikams ar vaikaičiams. Tai labai palengvintų padidinti savo organizaciją tūkstančių narių.

Antrojo Lietuvos vyčių vicepirmininko Longino Svelnio paskirtis yra organizuoti vyčių senjorų skyrius. Prašome atsilipti visus buvusius vyčius, kviečiam ir vyčių bičiulius ir draugus stoti į šios organizacijos eiles, kad visose lietuviškose kolonijose vėl atsigaivytų vyčių veikla. Gal mūsų Longinas turėtų pradėti savo darbą nuo Bostono, kur yra daug vyčių idealistų ir jų bendraminčių. Tikiu, kad Bostone galima pasivyti Chicago senjorų skyrių, kuris turi per šimtą narių. Bostone yra bent tris garbės nariai: prel. Virmauskis, dr. A.

WATERBURY, CONN.

Klebonas kun. J. Valantiejus gydomi Waterbury St. Mary ligoninėje. Po gauto širdies priepuolio, apsveikęs grįžo namo, Middlebury pas Ambrozaičius, bet gavęs antrą priepuolį, vėl nugabentas ton pačion ligoninėn.

Kun. J. Valantiejus jau sulaukė 80 m. amžiaus, Waterbury išbuvo visą savo ilgą kunigystės laiką, nes jau 49 metai kaip kunigas. Jis savo parapijos mokykloje išugdė kadra katalikų. Iš jo mokyklos išėjo 15 kunigų ir 30 vienuolių seselių. Beveik visi lietuvių vienuolynai turi jo dosnumo atminimui tai įrengtą koplytėlę, tai statulą, tai kurį kitą monumentinį dalyką. Pas jį važiuodavo iš visur svečiai kunigai ir dėl to sergantį ligoninėje labai daug kas aplanko.

(W.)

Young-Jankauskas, ir Fl. Gren-delytė. Dar prie jų galima priskirti kun. Al. Kontautą, buvusį ilgametį vyčių dvasios vadą, Al. Nevierą su žmona ir daug kitų.

Bostone įkūrus senjorų vyčių kuopa, reikėtų žengti į Detroitą, Mich., kur gyvuoja net trys vyčių kuopos. Ten yra daug buvusių narių, kurie dabar vyčiams nepriklauso. Juos reikėtų susigrąžinti. Šiam darbui į talką ateitų centro valdybos dvasios vadas kun. Vl. Stanevičius, L. Vyčių 79 kuopos dvasios vadas kun. M. Kundrotas. Prie jų dar prisijungtų R. Boris, Dainius, vidurinių valstybių apskrities pirm. P. Zageris.

Vyčių senjorų dar nėra Dayton, Ohio. Ir čia yra nemaža buvusių narių. Reikia tik pradėti organizuoti. Čia reikėtų susisiekti su Pranu Gudeliu, vyčių garbės nariu, ir kitais kuopos veikėjais.

Daugumas Lietuvos vyčių narių turėtų pereiti į senjorų

SCENA iš "Popiečio diagnozės", vaidintos Chicagoje. Edvardas Radvila (Matas Jankus) ir Birutė Briedienė (Konstancija Naujokaitienė). Nuotr. P. Petručio.

NAUJI LIETUVIŲ FONDO NARIAI

Lietuvių Fondo pilnateisių narių šeima papildė Dr. Pranas ir Aldona Mažeikai (9333 S. Oakley av., Chicago, Ill.) — 200 dol., Roma ir Viktoras Masčiai (Cicero, Ill.) — 200 dol. Liet. Kat. Susivienijimo Centro Valdyba — 200 dol.

Po šimta dolerių įnešė: Antanas Mockus, Apol. ir Juozas Papieviai (Hartford, Conn.),

Lietuvių Moterų Atstovybės New Yorko klubas, Ateitininkų Sendraugių Sąjunga, Petras Bulota (Hamtranek, Mich), Feliksas Kudirka (Los Angeles), Vilhelmina ir Petras Genys (Chicago), Katalikų Moterų Sąjunga

Remkite LITUANUS, lietuvių studentų informacinį žurnalą apie Lietuvą anglų kalba.

LITUANUS
910 Willoughby Avenue,
Brooklyn 21, N. Y.

LIETUVOS KANKLĖS

Graži lietuviška Kalėdinė dovana — lietuviškos muzikos plokštelė. Keturiolika labai mėgiamų lietuviškų melodijų: jų tarpe — Pas močiutę augau, Supinsiu dainužę, Sveikas Jėzau, Sečiau rūtą, Stoviu aš parimus (partizanų daina).

Kaina JAV: Stereo \$4.95 • Hi-Fi \$3.95
Užsisakant pinigų prašau siųsti:

TAUTINIS KANKLIŲ ANSAMBLIS

197 Renwood Avenue Euclid, Ohio, 44119

skyrius, o į savo vietas prirašyti jaunesnius.

Lietuvos vyčių būti yra malonu ir garbinga. Nuvažiavęs į kitą miestą ir sutikęs vyčių, sutinki draugą. Tuoj užsimezga nuoširdi kalba. Tai kodėl vengti tos lietuviškos draugystės, lietuviškos veikos. Tapkite šios organizacijos nariais. Pažinę jos idealius siekius, norėsite su jais pasilikti visada.

Šioje organizacijoje yra mūsų žymiausi katalikų Bažnyčios vadai — vysk. Vincentas Brizgys, vysk. Kazimieras Salatika, jie yra organizacijos garbės nariai. Vyčiam priklauso keliolika prelatų, kunigų, profesorių, inžinierių, žymių bankininkų, daktarų, teisėjų, advokatų, muzikų-kompozitorių ir t.t. Gaila, kad visų jų čia negaliu suminėti.

Su vyčiais bendrauti yra garbinga. Aš pats vyčiam jau priklausu 47 metus, ir niekada neturėjau jokio nesmagumo, o tik malonumą ir pasididžiavimą. Tapkime šios organizacijos nariais!

J. Sa.

DAIL. V. PETRAVICIUS, ciurlonio galerijos direktorius, ir dail. Pranas Gailius, kurio paroda Chicagoje buvo lapkričio 8. Nuotr. Z. Dugučio.

LANKĖSI LB CENTRO VALDYBOS ATSTOVAS

HARTFORD, CONN.

Lapkričio 6 Hartfordą aplankė JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos atstovas A. Regis. Ta proga buvo sušauktas L.B. Hartfordo apylinkės valdybos narių posėdis. Posėdyje dalyvavo ir Lietuvių Fondo komiteto atstovas, Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininkas ir mokyklos vedėjas. Centro atstovas norėjo susipažinti su Hartfordo Liet. Bendruomenės veikla ir švietimo reikalais.

Apie Hartfordo apylinkės veiklą referavo apylinkės pirmininkas Alg. Dragunevičius. Jis pareiškė, kad apylinkės veikla yra gana gera, bet galėtų būti ir geresnė, tik reikia daugiau žmonių, kurie pasiaukotų dirbti. Apylinkės iniciatyva buvo suorganizuotas vėjaus komitetas ir surinkta Lietuvių Fondui virš 7,000 dolerių. Dabar yra per 60 asmenų, paaukojusių Lietuvių Fondui po 100 dolerių ir pasidariusių pilnateisiais Fondo nariais. Daug yra pasizadėjusių ir jau didesnę ar mažesnę dalį įmokėjusių.

Apylinkės taip pat artimai bendradarbiauja su lituanistine mokykla, ir padeda ją išlaikyti.

Connecticut universitetui nupirko ir padovanojo 4 lietuvių rašytojų veikalus, išverstus į anglų k.

Apie Liet. Fondo vėjų smulkiau papasakojo Justas Guntulis, o apie apylinkės išdą ir narius — Kazys Mikalauskas.

Apie lituanistinę mokyklą pranešimą padarė mokyklos vedėjas J. Bernotas. Mokykloje dirba 4 mokytojai, yra apie 35 mokiniai. Praeitais metais buvo 45. Prieš penkerius metus buvo galima duoti mokiniams stipresnes temas, diktantus rašydavo su mažom klaidom, skaitydavo gana gerai ir kitus lituanistinius dalykus geriau išmokdavo. Dabar viskas eina sun-

kiau, mokiniai namie pamokų neruošia. Tik mažas procentas, tėvų prižiūrimas, žengia gana gerai. Jei visi tėvai savo vaikams padėtų ir juos prižiūrėtų, tada lietuvių kalbos mokymasis būtų daug našesnis. Yra šeimų, kurios visai neleidžia vaikų į lietuvišką mokyklą.

Iš kitos pusės yra ir džiuginančių dalykų: atsirado keletas lietuvių kilmės amerikiečių, kurie visai nemokančius lietuviškai panoro pramokyti savo tėvų ar protevių kalbos. Tokių mokinių susidarė net dešimt. Darbas eina gana gerai. Kai kurių ir tarimas gana geras.

Tėvų komiteto pirmininkas inž. B. Dapkus papasakojo apie komiteto darbus.

Pagaliau žodį tarė Centro Valdybos atstovas A. Regis. Jis pažymėjo, kad tokius lietuvių tėvus, kurie neleidžia savo vaikų į lietuvių kalbos pamokas, reiktų paraginti. Sveikintinas reiškinys, kad lietuvių kilmės amerikiečiai ryžtasi savo vaikus mokyti lietuviškai. Priminė Chicago miesto lietuvišką Marquette Parko rajoną. Jame Donelaičio lituanistinę mokyklą turi 300 mokinių; dirba 15 mokytojų. Mokiniai turi tautinius drabužius ir sporto uniformas. Tėvai moka po 30, 45 ir po 50 dolerių mokesčio už mokslą. (Hartforde 20-25 dol.). Metinis Donelaičio mokyklos biudžetas siekia 10,000 dolerių. Siūlė steigti vaikų darželius anksčiau negu jie patenka į amerikiečių mokyklas. Lietuviškuose darželiuose įsisažmonintų geriau lietuvių k. žodžius, garsus ir tarimą.

—o—

Artėja lituanistinės mokyklos vakaras — balius

Kaip jau buvo pranešta lapkričio 30 d. 7 v.v. lietuvių mo-

kyklos salėje, 339 Capitol Ave., lituanistinės mokyklos tėvų komitetas rengia priešadventinį šokių vakarą — balių. Lituanistinės mokyklos mokinė Brazdžionytė skambins pianu, buvusių šios mokyklos mokinių mergaičių kvartetas padainuos keletą dainų (kvartetą sudaro Norkūnaitė, Petrauskaitė ir Zdanytė). Balerina Kristina Šerkšnienė šoks baletą. Programą pranešinė Vytautas Zdanys, įterpdamas savo ir svetimoms kūrybos.

Linksmosios šeiminkės vaishins svečius prie gražiai uždengtų ir papuoštų stalų. Soklams gros "Bavarų orkestras". Pelnas skiriamas lituanistinei mokyklai.

Visi Hartfordo ir apylinkės lietuvių prašomi vakare-baliuje gausiai dalyvauti.

J. Bernotas

PITTSBURGH, PA.

ALRK Federacijos apskričio susirinkimas šaukiamas lapkričio 22 d. 8 v.v. šv. Antano parapijoje, Bridgeville, Pa. Valdyba kviečia dalyvauti visus narius ir tuos, kurie domisi katalikišku veikimu.

Amerikos Lietuvių Tarybos Pittsburgho skyriaus, parapijų draugijų bei klubų (viso Allegheny County atstovų) susirinkimas šaukiamas gruodžio 8, sekmadienį, 3 v. popiet lietuvių piliečių salėje. Bus tariamasi dėl Vasario 16 minėjimo. Praeityje tie minėjimai buvo rengiami su kalbomis ir menine programa. Dabar yra sumanytas surengti banketą ir pakviesti žymius asmenų dalyvauti. Prašomi visi apie tai pagalvoti ir savo nuomones pareikšti susirinkime.

— Dr. Vladas Vaitkus, Worcester, Mass., buvo kreipėsis rezoliucijų reikalu į savo kongresmaną Harold D. Donohue, kuris padėjo rezoliucijų pravedimo reikalą pilnai remti Dr. Vladas Vaitkus yra gimęs JAV, augęs Lietuvoje. Aukštąjį mokslą pradėjo Lietuvoje, o baigė JAV. Dr. V. Vaitkus yra dantų gydytojas, turi savo kabinetą Worcesterio mieste.

— Juozas Andrius, dr. Zigmas Grinkis, Juozas Kojelis ir Alfa Latvėnas padarys įvadą p litinems diskusijoms, kurias organizuoja Rezoliucijoms Remti Komiteto centro vadovybė 1963 gruodžio 14. šeštadienį, 7 val. vakare, LB. Centro salėje, 4415 Santa Monica Blvd., Los Angeles mieste. Diskusijų tema: "Naujų kelių ieškojimas Lietuvos laisvinimo kovoje". Diskusijoms vadovaus Stasys Paltus.

— Vyr. teismo pirmininkas Warren atmetė siūlymą įrašyti viršum teismo "In God We Trust".

IŠ VISUR

— Marija gelbėk mus, Mary Save Us. Sibiro tremtinių ranka rašyta maldų knygelė. Graži ir vertinga dovana visiems. Iš Sibiro į laisvąjį pasaulį patekusi lietuvių maldų knygelė. Ji mažytė, ranka rašyta, kukli piešinėlių papuošta, tačiau atskleidžia mums didžias dvasios gėlmes ir meilės kančios paslaptį. Kaina \$1.25. Galima gauti lietuvių ir anglų kalba: Immaculata, R.F.D. 2, Putnam, Conn., 06260 arba Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

— Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. Apie 45,000 žodžių, redaguotas prof. J. Balčikonio redaktinės komisijos. Kietais viršeliais, gražiai įrišta, 990 pusl., kaina \$12.00. Kas nori gražiai lietuviškai kalbėti, labai išgytinas leidinys, gaunamas Darbininko administracijos spaudos kioske.

— Inž. R.V. Mišauskas, Stone Park, Ill., Rezoliucijoms Remti Komiteto vienas iš atstovų Illinois steite, pakeitė adresą. Jo naujas adresas yra: 1740 North 35th Avenue, Stone Park, Illinois. Jo pastangomis senatorius Everett M. Dirksen inėšė rezoliuciją (S. Con Res. 54) Lietuvos laisvinimo reikalu.

— J.F. Gribauskas, Cicero, Ill., St. Anthony Savings and Loan banko sekretorius, rezoliucijų pravedimo reikalu paraišė eilę laišku Illinois valstybės legislatoriams Washington, ragindamas duoti eilę Lietuvos bylos reikalu įneštos į JAV Kongresą rezoliucijoms. Kiti lietuvių pareigūnai turėtų pasiekti finansininko J.F. Gribausko pavyzdžiu.

— J. Jurkus, inž. J. Laukaitis, A. Malsauskienė, H. Zemelis ir inž. E. Vasiliauskas sudaro Rezoliucijoms Remti Komiteto Rochesterio, N. Y. skyriaus darbo komitetą.

Kalėdų šventėm artėjant, tarp kitų dovanų neužmirštinos ir lietuviškos knygos bei laikraščiai, kurių galima užsisakyti Darbininko administracijoje telef. GL 2-2923.

AMERICA
DEPENDS
ON
AMERICANS

(LIKE YOU)

"We've all got to do something today to keep our country strong and free. I figure that U.S. Savings Bonds are one way I can help. And you know, I buy Bonds for another reason, too—they're a great place to save money for that rainy day! Savings Bonds make good sense. Everybody who buys 'em says so!"

Keep freedom in your future with
U.S. SAVINGS BONDS

ROTOS ansamblio choras lapkričio 23 koncertuoja Baltimorėje. Nuotr. V. Mazelio.

Kaunas . . .

(atkelta iš 2 psl.)

Kitas dar reikalas — namų remontai. Namų valdybos Nr. 12 buvo numatyta atremontuoti 28 namus. Spalio pradžioje remontas buvo pradėtas tik keturiuose. Remontuoti negali nes negauna medžiagų iš rajoninio vykdymo komiteto. Kai korespondentai teiravosi komiteto pirmininko Janickio, tas sutiko, kad jis medžiagų remontui neduoda. Bet neduoda dėl to, kad pats rajonas jų negauna. Šiais metais visai namų valdybai skardos pvz. tegauta 15 tonų, o reikia 52.

— **Klaipėdoje** A. Andreeva pranešė Sov. Litva laikraščiu, kad ten mokykoje internate Nr. 3 kuris pastatytas naujas, nėra elektros, neveikia vandentiekis. Ir tokiose sąlygose reikia gyventi.

Panašūs pranešimai iš Panevėžio ir kt.

— **Vilniuje** Mokslų akademijos susirinkimas daug kalbėjo apie "komunizmo stovybas" pagerinimą akademijos darbu ir paliko tą pačią vadovybę toliau — pirmininkas J. Matulis, vicepirmininkas J. Žiugžda, sekretorius K. Meškauskas, prezidento narys Kubilius.

— **Duonos klausimas**, kuris dabar toks aktualus Sovietų valdomuose kraštuose, randa atgarsio Sov. Litva tokiomis šūkiomis: "Saugoti kiekvieną grūdą — kiekvieno piliečio pareiga". Laikraštis ima plakti faktus, kur "grūdai nesaugojami". Antai, Vilniaus maisto įmonių sąjungoje pašūrėse laikomi maišai miltų, o stogai kiauri. Neužtenka nė pašūrių. Miltų didžioji dalis gulinti po atviru dangum.

— **Dramos premjera** Vilniaus teatre spalio 19 buvo "Raktų valdytojai", čekų dramaturgo Milano Kundero pjesė. Vaizdavimo vokiečių okupacijos laikus. Režisavo V. Cibiras, dailininkas J. Surijavičius, kimpozitorius Brazinskas.

— **Muzikos naujienas** tarp lietuvių kompozitorių skelbia Eduardas Balsis (Sov. Litva Nr. 247), grįžęs iš kompozitorių suvažiavimo Maskvoje. Tarp pasakutinių muzikinių kūrinių jis mini J. Juzeliūno poemą "Pelenų lopšinė" pagal J. Marcinkevičiaus poemą "Kraujas ir pelenai", S. Vainiūno fortepiono siutą "Tėviškės laukai", A. Račiūno sonatą smuikui, V. Paltanavičiaus simfoninę siutą orkestrui "Vilniaus akvarelės", J. Lašinsko kantatą "Kareivio duona", A. Klenickio poemą violončelei ir orkestrui, B. Gorbunskio koncertą simfoniniam orkestrui. Tarp jaunųjų kompozitorių minėjo kūrinius A. Bražinsko, T. Makacino, V. Kairiūkščio, Jurgučio, Paketurio, Laurušo. Liaudies universitete antri metai veikia muzikos fakultetas.

Pažymi taip pat, kad operos bei baleto teatre, kurio direktorius yra jaunas kompozitorius V. Laurušas, repertuaras sustiprintas sovietiniais kūrinių ir autoriais. Filharmonijos direktorium paskirtas jaunas kompozitorius R. Žigaitis. "Nauja vadovybė nutarė, kad kiekvienam koncerte turi skambėti sovietinių kompozitorių kūriniai".

— **ASTORIA** 6 seimų mūrinis namas vienos apartamentas laisvas, kuris gali suteikti \$4,200 pajamų. Tik du blokal nuo požeminio traukinio. Šildymas alyva. Kaina \$-3,750

— **JACKSON HEIGHTS** dvejų seimų mūrinis namas 5-6 kambariai; vienas butas nužintas, \$160 pajamų mėnesiui. Dviems automobiliams garažas. Šildymas alyva.

Mažas įmokėjimas. Geros sąlygos

TERMINAL REALTY

77-01 BROADWAY JACKSON HEIGHTS
Kreipkitės pas Mr. GIANELLI — Tel. HI 6-0500

PREL. J. AMBOTAS, šv. Trejybės parapijos klebonas Hartforde, įteikia pirmas stipendijas: Carolo Morkus, Beverly Monshun, Anthony Dubin. Fondas įkurtas prelatui pagerbti ir pavadintas jo vardu.

UŽŠALDYTAS KRAUJAS MEDICINOJ

DR. A. GRIGAITIS

Nuo senų laikų kraujas laikomas nepaprasta kūno dalimi. Visi manė, kad kraujas turi ypatingos įtakos žmogaus gyvenimui. Pagony kraujas aukodavo dievams. Krauju būdavo pavirtinami svarbūs pasižadėjimai. Senovėje kraujas sudarydavo svarbią maisto dalį. Kraują maišydavo su vaistais, kurie turėjo ypatingos reikšmės ligonių gydant.

Graikų garsus gydytojas Hipokratas gydė pamišėlius žmogaus krauju, nes jis manė, kad sveiko žmogaus kraujuje yra ir sveika siela. Prieš 400 metų buvo manoma, jog žmonės galima padaryti drąsius, kilnos širdies, ipilant jiems drąsių ir kilnaširdžių žmonių krauju.

Laikui bėgant, mokslas irgi įvertino kraujo reikšmę. Pakitimai kūno organuose, audiniuose, biologiniuose vyksmuose atsiliepa kraujuje. Yra lieg, kurios iš lauko nerodo jokių reiškinų, o kraujo tyrimai parodo pakitimus organizme. Dabar kraujo tyrimai plačiai vartojami, kad nustatytų ligos rūšį ar laipsnį.

Pirmieji perpylimai — "kraujo transfuzijos" pradėti 19 amžiuje. Tai buvo bandymai, kurie pareikalavo žmonių aukų, nes tais laikais medicina dar nesuprato žmonių kraujo grupių.

Pradžioje darydavo kraujo transfuzijas iš aukotojo gyslos į ligonio gysla. Tik vėliau pradėta perpilti kraują ligoniu į gyslas laisvas.

Paėmus aukotojo kraują, reikėjo tuojau jį perpilti, nes kraujas sukresės. Buvo surasti vaistai, stabdą kraujo krešėjimą. Tai buvo labai didelė pažanga kraujo transfuzijos istorijoje. Bet ir toks kraujas tiko tik keletui valandų.

Kilo klausimas, kaip konservuoti kraują. Reikėjo surasti kraujo konservavimo būdus, kad kraujas būtų galima išlaikyti kokiąs 3-4 savaites. Tai buvo sunkus uždavinys. Pagaliau buvo surastas konservavimo būdas kraują išlaikyti 3-4 savaites. Kraujas atšaldomas ir laikomas šaldytuve.

Pastaraisiais metais medicina pradėjo viską šaldyti. Sir-

— **FOREST HILL** vienos šeimos mūrinis namas 6 dideli kambariai, garažas, šildymas alyva. Arti visko. Kaina \$23,990

— **JACKSON HEIGHTS** trijų seimų mūrinis namas 5-6-6 kambariai; vienas butas laisvas, \$200 pajamų. Du blokal nuo požeminio traukinio. Šildymas alyva. Puikus daržas. Kaina \$33,990

Septyniosdešimt septyni Balfio rėmėjai

Balfio vajuos New Yorke ant ra savaitė atsiliepė 77 Balfio rėmėjai, prisijusdami 650 dolerių bendrajai pasaulio lietuvių šalpai per Balfą.

\$35.00 aukėjo Dr. S. Dimienė.

Po \$25.00 — A. Armanas, Myk. Molvnas, M. ir L. Virbickai, Dr. J.B. Dičpinigaitis.

Po \$20.00 — V. Milukas, O. Danisevičiūtė.

HOMESTEAD, PA.

Lietuvos vyčių 19 kuopa lapkričio 10 renė banketa šv. Kazimiero parapijos salėje. Buvo paminėta organizacijos 50 metų sukaktis. Buvo kalbų ir meninė dalis. Prisiminta organizacijos praeitis šioje apylinkėje.

Čia noriu prisiminti Lietuvos vyčių 11 kuopa, susiorganizavusia Homesteade, rodos, 1914 metais. Pirmieji nariai buvo J. Grebliūnas, I. Pikučiūtė, V. Krauzlys, J. Bolevičius. A. Barauskaitė-Milerienė, Kazučiūniūtė, Muzikauskiūtė. Svetkauskai, Anaičiai ir daug kitų, taip pat Anelė Ancūtė-Pikūniūtė, kuri daug darbavosi 11 kuo poje. A. a. kun. S. Čepanoniš buvo idėjas visas savo jėgas šiai organizacijai. Lietuvos vyčių 11 kuopa buvo garsi ir tvirta. Labai gaila, kad ji dabar nebegyvuoja. Tikime, kad klebonaujant jaunam ir energingam kun. Fr. F. Plantes, kuopa vėl bus atgaivinta.

— **Svečias** Kiti aukėjo mažiau. Vi siems aukotojams Balfio šelpiamieji bus nuosirdžiai dėkingi. 26 duosnieji New Yorke lietuvių lapkričio pirmoje pusėje atgabeno į Balfio sandėlius 1,760 sv. rūbų, kurių gera dalis jau išplaukė Balfio paketuose tautiečiams užjūrius.

Rūbų ir piniginių aukų Balfas nuosirdžiai laukia — 105 Grand St., Brooklyn, N. York. (Telef.: EV 7 1422) K.L.J.

PHILADELPHIJOS moksleivių ateitininkų kuopa. Vidury kun. dr. K. Širvaitis — dvasios vadas, Br. Gasperienė — kuopos globėja. Nuotr. V. Gruzdžio.

padidėjusio kraujo rūkštingumą galima sumažinti kraujo transfuzija. Normalus kraujas didina žmogaus kūno rūkštingumą. Kad galima būtų to išvengti, perpilama kraują padaro šarminiu. Užšaldytas kraujas gali būti pritaikytas ir hemofilikam, kurių kraujas blogai krešėja.

Normalus kraujas turi apie 45 procentus raudonų kraujo kūnelių. Gydant mažakraujystę, perpilamo kraujo raudonųjų kūnelių kiekį galima pakelti iki 75 procentų.

Sergant inkstais, kraujo kalis gali neigiamai veikti inkstus ir visą organizmą. Bet dabar galima duoti kraują, kuris kalio beveik neturi. Tai vis dideli laimėjimai medicinoje.

LIETUVOS ATSIMINIMU
RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5.30 6.30 P.P.
STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201

Po \$15.00 — Dr. ir O. Tercijonai, V. Beleckas, kun. L. Jankus, L. ir V. Kopai.

Po \$10.00 — P. Minkūnas, K. ir O. Miklai, K. ir R. M'klai, V. Butkvs, J. ir G. Valaičiai, J. Zarauskas, E. Vaišnoraitė, M. ir P. Palys, J. Audėnas, kun. A. Račkauskas, V. Svipas, J. Shukis, M. Nedzinskas, A.V. Stasiūnas, E. Purelis, A.R. Puras, V. Padvarietis, M. Paliučiuūtė, J.P. Kunigėlis, J. Maurukas, J. Steponaitis, M. Daucewicze, D.L. K. Birutės D-ios N.Y. skvrius, K. Motuzas, S. ir J. Mikulskiai, L. Rimkus.

Po \$5.00 — Am. Liet. Leg. Dariaus-Girėno Postas nr. 1. T. Cirkelis, A. Becey, J. Diržius, Ad. Lingis, A. Merkėlis, A. Steponis, A. Alelionis, J. Teksnys, J. Valakas, V. Oniūnas, J. Digrys, V. Blazaitis, J. Boley, J. ir A. Pumpučiai, Ieva Dudėnienė, Br. Bieliukas, A. Paderis J. ir E. Tutinai, E. Jermala, K. Pupelis, P. ir J. Puskikai, O. Liepinaitienė, M. Slavinskas, V. McKosky.

— **LOS ANGELES, CALIF.** Vliko dvidešimtmečiui atžymėti šioje kolonijoje sudarytas 30 asmenų komitetas. Komiteto posėdy lapkričio 8 pirmininku išrinktas J. Andrius, sekretorium — A. Dabšys, išdinininku — V. Varnas.

Minėjimas bus gruodžio 1. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Pradžia 12 val. Paskaitas apie Vlika skaitys dr. Pranas Raulinaitis ir Alena Devenienė. Sveikinimo žodį tars konsulas J. Bielskis ir Kalifornijos Alto pirmininkas J. Motiejūnas. Savo kūrybos paskaitys rašytojas J. Balčiūnas-Svaistas. Minėjimo išvakarėse S. Paltus kalbės per vietos lietuvių radijo valandėlę.

LIETUVOS VYČIAI AMERIKOJE

50 metų veiklos istorinė apžvalga

Parašė **IGNAS SAKALAS ir STASYS PIEŽA**

AR ŽINAI, kur, kaip ir kodėl ši reikšminga organizacija įsikūrė? Kas davė jai vardą? Kokius darbus ji atliko Lietuvos labui? (Čekj ar monev orderi rašyti vardu KNIGHTS OF LITHUANIA) Skaitydama šia įdomią knygą, rasi šimtus įvairių faktų, susipažinsi su Lietuvos vyčių steigėjais, veikėjais, rėmėjais; dalyvausi su jais jų metiniuose suvažiavimuose nuo Maino iki Kalifornijos, gėrėsiės Amerikos lietuvių jaunimo energija, jų lietuviška dvasia. Knyga meniškai išleista, kietais viršeliais, su daugybe fotografijų, 160 puslapių. Svarbi turėti kiekvienai lietuvių šeimai.

Išleido Lietuvos Vyčiai savo auksinio jubiliejaus proga. Knygos kaina \$5.00; su persiuntimu \$5.50. Užsakymą siųsti adresu:

LORETTA MACEKONIS
1520 N. LARAMIE AVE., CHICAGO 51, ILL.

SERAFIŠKUJU KELIU

Mąstymų knyga. Parašė P. Hasenoehrl, O.F.M. Vertė kan. M. Vaitkus. Išleido Tėvai Pranciškonai. Pirmasis tomas, 670 psl. Antrasis tomas pasirodys kitais metais.

— **BOSTON, MASS.** Vedėjas **JONAS J. ROMANAS, Sr.** WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

— **BOSTON, MASS.** Vedėjas **STEP. MINKUS** WLYN — 1360 kilocycles Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

— **BROCKTON, MASS.** Vedėjas P. VIŠCINIS 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209

— **DETROIT, MICH.** Vedėjas RALPH J. VALATKA WJLB, 1400 banqa 15756 Lesure, Detroit 27, Mich. BRoadway 3-2224

— **HARTFORD, CONN.** Ved. ALG. DRAGONAVIČIUS WPOP, 1410 klc. 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel. CH 9-4302

— **PHILADELPHIA, PA.** WTEL, 860 banqa Ved. ADOLFAS GAIGALAS 335 Titan St., Philadelphia 47, Pa. Howard 7-4176

— **WATERBURY, CONN.** WWCO — BANGA 1240-1000 klc. Ved. ANT. PALIJULIS 321 Robinwood Road pran. Ed. v. Melnikas Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

— **CHICAGO, ILL.** SOPHIE BARCUS — Selmos radijo programos. Radijo stotis WOPA — Oak Park, Ill. AM 1490 klc. FM 102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm. 8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

— **McKEESPORT, PA.** WEDO, 810 banqa Vedėjas Kun. ALF. SUSINSKAS 706 Talbot Avenue, Brodock, Pa. Sekmdieniais nuo 1:30 val. p.p.

— **SKLYPAI** aukštni, sausoji vietni \$749 00 už akrą. Tarp New Sunrise Hwy Ext. ir New York - Riverhead Expressway. Arti įvairios darbotvės darbai gauti. Mes neparduodame vietos kur negalima stryti namų, kur nėra elektros ar gazo. Long Island saloje galimybės didelės — gurdrs pinigų investuoti jai gerai žino. Prieš penkis metus čia akras žemės kaštavo \$899, dabar \$3000. Sunku patvirtinti, bet taip yra. Investuokite savo pinigus į augantį Long Island. Neprašysite šios auksinės progos — Pirkite tuojau pat!

Land Offices — 729 Jericho Turnpike, Route 25. Three miles past Smithtown, and 2250 Jericho Turnpike, Route 25, one mile east of the Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike (Route 25), Selden. Hurry out — Office open every day including Sundays. Over fifty years in the land business.
K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA

LITAS INVESTING CO. Inc.
LIETUVIŲ FINANSINĖ BENDROVĖ
Moka 4% už padėtą kapitalą
Duoda asmenišką bei komercines trumpalaikes paskolas: (auto mašinų pirkimui, namų remontui, prekybos plėtimui, ir pan.) Kreiptis po 6 val. vakaro arba šeštadieniais:
NEW YORK: V. VEBELIONAS 100-21 89th Avenue Richmond Hill 18, N. Y. Tel.: HI 1-6799
CONNECTICUT: A. VEDECKAS 83 Morgan Street Stamford, Conn. Tel.: 325 - 0997

ISPANIJOS AUKSO DRAMA

Ateinančių metų pavasarį, 1964, Hagos tarptautiniame teisme bus sprendžiama labai įdomi byla: ar Rusija turės gražinti Ispanijai 600 tonų aukso, vertės arti 700 mil. dolerių, ar ne?

Ispanijos aukso drama prasidėjo 1936 metų rudenį, kai generolo Franko daliniai baigė griauti paskutinius raudonųjų įsistiprinimus Madride. Buvęs raudonųjų ministeris pirmininkas Juan Negrinas nusprendė visą Ispanijos aukso, 600 tonų, apie 700 mil. dolerių, atiduoti saugoti Rusijai, kad nepatektų į gen. Franko rankas. Visas aukso iš Ispanijos banko seifų buvo slaptai sudėtas į 7800 dėžių su užrašais "sprogstama medžiaga", nuvežtas į Ispanijos uostą Kartageną ir pakrautas į Rusijos laivus, gen. Franko artillerijai apšaudant. Per savaitę aukso jau buvo Rusijoje. Ne-trukus tą įvykį pridengė tyla, kaip visus Rusijos padarytus kriminalus. Tik 1956 metais prasidėjo tos aukso dramatos ant-rasis aktas.

Per tą 20 metų Ispanijoje ir pasaulyje daug kas pasikeitė. Ispanijos raudonųjų respublika sugriuvo be vilties. Franko režimas įsistiprino. Antrasis pasaulinis karas atnešė šaltąjį karą. Ispanija liko be aukso. Sovietų Rusijos ir Vakarų liberalų boikotuojama ir spaudžiama gyvenimo skurdo, Ispanija artėjo prie bankroto ribos. Dr. Joan Negrinas išvažinėjęs Vakarų Europos sostines, beieškodamas paramos atstatyti respubliką, nebeteško vilties ir Pary-

žiuje gulėjo mirties patale. Jis turėjo 8 puslapių Rusijos raš-tą, kad ji paėmė saugoti 600 tonų Ispanijos aukso. Begulėda-mas mirties patale, apsigalvojo, kad padarė klaidingą sprendi-mą, — savo žmones apiplėšė ir įstūmė į skurdą. Mirdamas nu-sprendė tą raštą per savo sūnų įteikti generolui Frankui. Už mėnesio tas kvitas jau buvo į-teiktas Frankui. Kaip, kur ir kada įteikė, yra trijų Negrino sūnų paslaptis, nes nei vienas iš jų nepasako.

Gen. Franko ta galimybė at-gauti aukso buvo sujudintasi. Nors Ispanija neturi su Rusija tiesioginių diplomatinių santy-kių, bet Ispanijos ir Rusijos ambasados Paryžiuje veda slap-tus pasitarimus. Paryžiuje Ispa-nija įteikė Rusijos pareigūnam fotografines pakvitavimo nuot-raukas, kurios buvo persiųstos į Maskvą. Rusijoje jos buvo su-tiktos su nuostaba, ir greitai Pravdoje pasirodė straipsnis, kad visas aukso išmokėtas už dr. Negrino vyriausybės pirki-nius užsienyje.

Tas nepasisekimas tik sustip-rino gen. Franko pasiryžimą. Jis Hagos tarptautiniame teis-me Rusijai iškėlė bylą už pira-tų veiksmus. Koks bus teismo sprendimas, parodys ateitis. Bet motyvai ir sprendimų rez-ultatai kelia didelę modernių-jų laikų sensaciją ir daug spe-liojimų.

Daug kas mano, kad gen. Franko bylą laimės ir aukso at-gaus, nors teismo sąstata yra vienas teisėjas rusas. B.K.

AMERIKOS vyskupai skelbia drabužių vaikų. Nuotraukoje iš Pietų Amerikos.

NAUJI FILMAI

NUSIKALTIMŲ PRIEKAIŠTAI

Lyg iš neužgyjamos žaizdos, laikas nuo laiko prasiveržia ne-apykantos banga prieš vokiečių nacistinį režimą. Kai prieš vis labiau išgalinčius komunis-tus nedrįstama išsamiau pasisa-kyti ir pareikšti savo protesto, prieš nugalėtus nacius ko va dar įtebevyksta. Panašioje dvasio-re surastas ir naujas filmas "The Condemned of Alena". Šis filmas šiuokščiai primena problemas, kurias daugelis sten-giasi užmiršti, ar iš viso ne-svarstyti.

Prieš ketvertą metų Paryžiu-je su vidutiniu pasisekimu bu-vo pastatyta prancūzų egzisten-cialisto filosofo ir dramaturgo Jean-Paul Sartre to paties var-do 5 veiksmų etinė-politinė dra-ma. Ja susižavėjęs, italų filmų režisiorius Vittorio De Sica nu-sprendė ją apipavidalinti fil-mu. Pasikvietęs filmo teksto paruošėjais Cesare Zavattini ir Abby Mann, De Sica surinko taip pat gabius amerikiečių, ita-lų ir vokiečių artistus, iš kurių net trys buvo laimėję Oscaro premijas.

Stambus laivų statybos pra-monininkas Gerlach, vėžiui bai-giant sunaikinti jo gerklę ir gy-vybę, ruošiasi perleisti savo di-džiulę įmonę. Visad besisten-gias tarnauti galingesnei pusei, karo metu talkininkavo na-ciams. Jo vyresnysis sūnus Franz, karo metu prie Smo-lensko papildęs eilę žiaurumų, po karo buvo ieškomas kaip nusikaltėlis. Tėvas turi didži-mą, kad jis mirė, išbėgęs į Ar-gentiną. Iš tikrųjų 15 metų jis slapstosi tėvo rūmų palėpėje. Palaikydamas savo gyvybę šam-panu, austrėmis ir benzedrino tabletėmis, pro užmūrytus lan-gus nematydamas tikrovės, Franz gyvena praeities prisimi-nimais ir sąžinės graužimu dėl savo nusikaltimų.

Sesuo Leni jam padeda išlai-kyti vaizdą, kad Vokietija dar tebėra griuvėsiuose, kaip sa-vo kalčių išdavijoje. Tėvas pasi-kviečia jaunesnį sūnų Werner, gabų ir idealistą advokatą, per-imti įmonę. Su juo atvykusi žmona Johanna netrukus išaiš-kina šeimos paslaptį. Vyro žmo-nai išvykus, Franz nutaria pats įsitikinti jos pasakojimus apie dabarties Vokietiją ir išbėga iš savo slėptuvės. Klajoja gatvė-mis, kelia triukšmą teatre, kol

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

suareštuojamas. Tėvas jį išva-duoja, nugabena prie statomų laivų, kur abu baigia savižudy-be.

Nepriimtina Sartre įstaigoja-ma mintis, kad nusikaltėlis gali save išgelbėti ir atitaisyti klaidas nusizudydamas. Abby Mann, 1961 m. laimėjęs Osca-ro premiją už puikų tekstą fil-mui "Judgement at Nurem-berg", šiame filme, pritaikyda-mas Sartre dramą ekranui, per-deda šiuokščiumu. Daugelyje vei-tų pasigendama loginio tęstinu-mo ir gilesnio pagrindimo. Pav., nors Johanna pasisako kilusi iš tūkstančių procentų nacistinės šeimos, visai neprive-dama prie jos dabartinio hu-maniškumo idėjų skelbimo.

Pramonininko Gerlach vaid-menį oriai atlieka Frederic March. Francoise Prevost taip pat suteikia įtikinančio išpu-džio, nors ir neigiamoje sesers Leni rolėje. Sophia Loren jau-čiasi visai ne savo vietoje — tiek savo dirbtina vaidyba, tiek į vokiečių nepanašia išvaiz-da. Nekartą žavėjęs filmų žiū-rovus, Maximilian Schell šį kar-tą daugelyje progų pertempia, besistengdamas pavaizduoti dalinai išprotėjusį ir kalčių per-sekiojamą Franz. Jaunesniojo sūnaus rolėje blankiai pasiro-do Robert Wagner.

Režisiorius Vittorio De Sica, pasiekęs gražių laimėjimų neo-realistinės srovės filmuose, šia-me problematiniame filme ne-pajėgia apvaldyti visumos, nors keliais atvejais ir bandoma duoti realistinį antspalvį, pav. į-terpiant Bertold Brecht vaidini-mo "Arturo Ui" epizodą ar Hamburgo Reeperbahn gyveni-mą.

Sis, virš vidutiniškumo ruti-nos nedaug tepakylęs filmas, dėl savo idėjų rezervuotinas tik suaugusiems žiūrovams.

GENERAL CONTRACTORS

T. M. T. BUILDERS, Inc.
GENERAL CONTRACTORS
Alteration & Home Improvements. Quality Material and Workmanship guaranteed. Call us for information or see us at 99th Ave. and Spring-field Blvd., Queens Village, L.I. Model open 8 AM to 6 PM. Phone GR 9-4392 SU 1-6316

C. A. VOKET

VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Aukso - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

DISPLAY

AARON WEINIG FURS
Large selection of
MINK COLLARS
FOX'S MUFFS - HATS
The very latest styles
330 7th Avenue (Bet. 28 & 29 Sts.)
CH 4-6993

DISH-WASHERS New and Used,
T.V., GAS RANGE, PHONO, Comb.
HI-FI STEREO West German. Ter-rific Values. VIKING Radio & Elec-trical Appliances, 6714 5th Avenue,
Brooklyn.
Phone TE 9-1396

SACRED HEART
CONVENT
Darien, Conn.

COMPLIMENTS
OF A
FRIEND

HUNTING

HUNTERS!!
COLD SPRING LODGE
Big Indian, N. Y.
100 acres of posted land, two hot meals and packed lunch \$9.00 a day. Rooms and cabins, rec. hall, TV, Churches nearby.
Pine Hill 3115

INVESTMENTS

AN EXCELLENT
INVESTMENT OPPORTUNITY
OIL INTERESTS

FOR SALE
This company is offering interests in a well to be drilled for oil and/or gas in Caddo, Parish, Louisiana. Price is \$195 per 1/128 interest in the well and gas on a 20 acre lease. The \$195 covers the cost of drilling. An additional charge of \$180 will be made if well is completed and equipped. These interests are described in an offering sheet filled with the Sec. Exch. Comm. Wash. D.C. The offer is made only by prospectus.

CLIP AND MAIL THIS COUPON
American Belle Petroleum Corp.
P. O. Box 7373 Shreveport, La.
Dept. NH phone (318) 422-5068

Name
Address
City State

H. W. MALE

PRODUCT DESIGN ENGINEERS

The largest independent manufac-turer of small electric appliances has openings for both junior and senior product design engineers. These positions are located at the home office in Mansfield, Ohio. These positions require a creative individual with initiative and drive as well as the ability to take full responsibility for development of new products and follow through to release for manufacturing. The men we are looking for prefer-able have at least eight years ex-perience in design of electro-mechanical devices. Pertinent industry experience would involve design of small appliances, major appliances and small electro-mechanical products. A BS degree or equivalent in mechanical engineering, electrical engineering or civics is desired. Sal-ary commensurate with experience in the five figure range. Interview and relocation expenses paid by Dominion.

Send full information in first reply to:

M. R. SEYBOLD
DIRECTOR
INDUSTRIAL RELATIONS
DOMINION
ELEC. CORP.
150 ELM STREET
MANSFIELD, OHIO, 44901

CRAFTSMEN WANTED — Class "A" Tool and Die Makers

Apprenticeship or equivalent required. Must be able to plan, con-struct, alter or repair small precision punch press, dies, drill jigs, assembly fixtures and diveting tools. Try out, diagnose and correct tooling troubles. Set-up Men-Automatic Screw Machines. Must be able to set up Brown and Sharpe single spindle automatics. Top rates and fringe benefits. New Air-conditioned plant. Write to: Personnel Manager.

SCM CORPORATION

P. O. Box 432 Orangeburg, S. C.

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuot-raukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

Ilgo grojimo plokštelė —

Mylėsi Lietuvą iš tolo

Il-sios Dainų Šventės rinktinė

High Fidelity — \$4.00 Stereo — 5.00

Galima įsigyti:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE
910 Willoughby Ave., Brooklyn N. Y. 11221

Užsakymai iš kitų vietovių priimami adresu:

K. KASAKAITIS
4719 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632

— HAVEN REALTY —

JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų parda-vimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Šeštadieniais iki 6 val popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVOMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuo-tų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
108-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinių, kon-jakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pra-mogoms. Be to, duodami polaido-tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lie-tuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Dramos aktoriumi

JUOZUI DAUBĖNUI,

mirus brangiam jo Tėveliui, nuoširdžią užuojautą reiškia

New Yorko Ateitiminkai
Sendraugiai ir Studentai

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Vienuolynas GL 5-7058

Lietuvių studentų Sąjungos visuotinis suvažiavimas įvyks lapkričio 28-ruodžio 1 Statler Hilton viešbutyje New Yorke, 7 th Ave. ir 33 Str. Yra numatyta įvairi ir įdomi programa. Penktadienį, lapkričio 29 d. 12:00 val. bus iškilmingi pietūs. Šeštadienio vakare, lapkričio 30, ruošiamas koncertas kartu su Lietuvių Bendruomenė. Programą išpildys solistai S. Baras ir D. Stankaitytė.

Lietuvos atsiminimų radijo valandėlės programoje lapkričio 24-d. 5 v. popiet bus paminėta Lietuvos kariuomenės atsikūrimas. Jonas Rūtenis valandėlei parašė vaidinimą — "Karys ir laisvė". Vaidinimą išpildys aktorius K. Vasiliausko vadovaujama aktorių grupė. Nepamirškite šios valandėlės pasiklausyti.

Skautų Tauro tunto tūntininkas Juozas Bruzinskas veiks po trijų metų vadovavimo pasitraukė iš pareigų. LSB vyriausias skautininkas nauju tūntininku paskyrė Alfonsą Simušį (107-39 115th Street, Richmond Hill 19, N.Y., Telf.: VI 3-9166), kuris lapkr. 10 jubiliejinės suėigos metu perėmė pareigas. Tunte esančioms draugovėm dabar vadovauja: vilkiukų — Kęstutis Bileris, skautų — Gediminas Surdėnas ir vyčių — Algis Setikas.

Dr. Br. Nemickui pasitraukus iš Alto Centro išdininko pareigų, Tautinė Sąjaga į jo vietą paskirė St. Gudą iš New Yorko.

PIANISTAS ALEKŠAS MROZINSKAS. Nuotr. V. Maželio.

Studentų ateitininkų susirinkimas bus lapkričio 22, penktadienį 8:30 val. vakare Skeitvių namuose: 86-34 105th St. Richmond Hill. Prof. dr. kun. A. Norius kalbės apie krikščionišką moterystę psichologini u atžvilgiu. Ideologinės paskaitos kandidatams bus ten pat nuo 7:30 val. vak.

Vaclovo Biržiškos, ALEKSANDRYNAS, pirma ir antra dalis, gaunama už 15 dol. Vertingas mokslinis veikalas, gaunamas Darbininko spaudos kioske.

Vinco Krevės raštai gaunami Darbininko administracijoje. Jau išėjo: I, II, III, IV, V, VI tomai. Visi įrašti į kietus apdarus. Kiekvieno kaina 5.50 dol.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO MINĖJIMAS

Lapkričio 23, šeštadienį
APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

PROGRAMA:

1. Minėjimo atidarymas, himnai ir pirm. J. Slepečio žodis.
2. Paskaita. Skaitys Julius Smetona iš Cleveland, Ohio.
3. New Yorko Vyrų Oktetas, vadovaujamas muz. A. Mrozinsko.
4. Aktorė Toska Daubaraitė-Skabeikienė.
5. Rašytojas Jonas Rūtenis.

Programos vedėja — Ramunė Vilkaitytė.

Po programos vaisės ir šokiai, grojant Starolio orkestrui

Įeinant aukojama \$2; uniform. kariams ir moksleiviams \$1.50

Į minėjamą visus kviečia

L. V. S. RAMOVĖ
New Yorko Skyrius

KLEB. KUN. J. ALEKSIŪNAS Angelių Karalienės parapijos jubilėjiniame bankete. Nuotr. P. Ažuolo.

ARTINAS SUKAKTUVINĖ VLIKO SESIJA Kalbės J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtone

Lapkričio 23-24 posėdžiaus Vliko pilnatis. Posėdžiai bus 54 W. 40 Str Overseas Press klube, New Yorke.

Lapkričio 23 posėdis prasidės 10 val. ryte. Apie Vliko darbus ir tarptautinę padėtį kalbės pirm. A. Trimakas; apie veiklą Europoje — J. Glemža, Vykdomosios Tarybos pirmininkas; konsolidacijos klausimu — dr. J. Puzinas ir dr. K. Šidlauskas; finansų organizavimo — prel. J. Balkūnas, Tautos Fondo pirmininkas; apie Pavergtųjų Europos Tautų Seimą — V. Sidzikauskas. Kalbos bus papildytos paklausimais ir laisvomis diskusijomis.

Tą pačią dieną antras posėdis prasidės 3 val. popiet. Apie Vliko dvidešimtmetį kalbės J. Audėnas, Vliko vicepirmininkas apie išeivijos dalyvavimą Lietuvos laisvinimo akcijoje — St. Lušys. Po referatų laisvos diskusijos. Abu šie posėdžiai bus vieši.

Šeštadienio 8 val. vakare tose pat patalpose bus sukaktuviniai pietūs. Pagrindiniu kalbėtoju bus Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas. Kitą programos dalį išpildys aktorius Vitalis Zukauskas.

Sekmadienį, lapkričio 24, ten

pat posėdis bus pradėtas 11 val. ryto. Šiame posėdyje bus tvirtinamos metinės Vliko veiklos apyskaitos, priimamos sąmatos, rezoliucijos ir kiti klausimai

Būtų gerai, kad į pirmuosius du posėdžius atvyktų daugiau tautiečių, besidomintių Lietuvos laisvinimo reikalais.

Sesijos proga pasirodys Vliko leidinys "20 years Struggle for Freedom of Lithuania", kurį gaus visi Vliko nariai ir svečiai. Leidinį už \$1.50 gali užsisakyti visi adresu: ELTA, 33 West 42 Str., Rm. 928, New York, N.Y. 10036. (Elt)

UŽSIREGISTRAVO NAUJI CHORAI

Pasaulinės parodos lietuvių dainų ir tautinių šokių festivalyje, be anksčiau užsiregistravusių chorų, naujai užsiregistravo: Detroito Sv. Antano parapijos choras, (ved. Alb Mateika), Seranton'o Sv. Mykolo parap. choras (ved. Elena Moran) ir Binghamton šv. Juozapo parap. choras.

Repertuaro gaidos jau atspausdintos ir išsiuntinotos tiems chorams, kurie pranešė reikalaujamą egzempliorių skaičių. Kiti chorai prašomi neatidėliojant pranešti, kiek egzempliorių repertuaro reikalinga prisųsti.

Dainų ir taut. šokių meninės programos įgaliotinis Chicagoje ir jos apylinkėse prof. J. Žilevičius šiomis dienomis grįžo į New Jersey ir muzikų komitetui davė pranešimą. Iš pranešimo paaiškėjo, kad jo lankytose lietuvių kolonijose, šiuo ruošiamu lietuvių dainos ir tautinių šokių festivaliu susidomėjęs didelis ir tikimasis, kad šventėje lietuvių gausiai dalyvaus.

Prof. J. Žilevičius, lankydamas lietuvių kolonijas ruošiamos šventės reikalams, parinko ir aukų, kurias įteikė komitetui.

Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos Muzikų Komitetas.

Kas nežino pianisto Alekso Mrozinsko?

Dauguma New Yorke įvykstančių mūsų solistų koncertų yra jo akomponuojami. Šį darbą jis pradėjo Lietuvoje 1935 metais, laimėjęs varžybas Kaulo radiofono akompaniatoriaus koncerto eristerio vietai užimti. Be to, Al. Mrozinskas yra koncertavęs kaip pianistas, sukompanavęs apie šimtą dainų, vadovavęs kvartetui, o dabar — oktetui, per savo piano studiją perleids didelį būrį New Yorko jaunimo, atskleidamas

jam muzikos pasaulio paslaptis. Aleksas Mrozinskas akomponuos solistams D. Stankaitytei ir St. Barui koncerte, kuris įvyks lapkričio 30 šeštadienį, Statler Hilton viešbučio Penn-Top salėje. Koncerto pradžia 6 v. 30 min.

Po koncerto bus šokiai grojant Starolio orkestrui.

Koncerta rengia L. Stud. S. ga ir ALB New Yorkko apygarda.

NEW YORKO Alto nariai lapkričio 8-tos susirinkime.

**BOSTONO
ZINIOS**

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 45 metų minėjimas bus lapkričio 24, (sekmadienį). Rytė 10 val. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus mišios už žuvusius Lietuvos karius, partizanus ir nukankintus Sibire. Popiet 3 val. Lietuvių Piliiečių Draugijos salėje minėjimas pradėdamas iškilmingu vėliavų įnešimu ir žuvusiųjų pagerbimu. Kap. Petras Jurgėla iš New Yorko skaitys paskaitą: "Lietuvos jaunimo ir kariuomenės karžygiškumas, paremtas istoriniais faktais". Meninėje dalyje solisto Stasio Liepo koncertas: "Karų atgarsiai lietuvių liaudies dainuose". Akomponuos komp. Julius Gaideelis. Be to, dainuos iš Worcesterio lietuvių meno mėgėjų ratelio kvartetas vadovaujamas komp. Jono Beinorio. Šokiams gros 4 asmenų orkestras, taip pat vadovaujamas komp. J. Beinorio. Po minėjimo bus užkandžiai. Įeinant aukojama. Aukos skiriamos Lietuvos karo invalidams sušelpiti. Minėjimą rengia ir į jį kviečia L.V.S. Ramovės Bostono skyriaus valdyba.

Simfoninis koncertas. Turime įvairių menininkų, dainininkų ir muzikų. Girdime savus solistus dainoje ir muzikoje, girdime savus chorą, bet nebeturime savo lietuviško simfoninio orkestro. Muz. Jeronimas Kačinskas jau eilę metų dirguoja Melrose simfoniniam orkestrui. Orkestras koncertuoja amerikiečiams, bet yra koncertavęs ir lietuviams. Gruodžio 8 Lietuvių Piliiečių D-jos salėje orkestras duos koncertą lietuviams. Koncerto solistu yra smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Siam koncertui rengti yra sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja adv. Jonas Grigalius.

Šiluvos koplyčios įrengimui Aleksandras Vitkus paaukojo 1010 dolerių.

Bilietai į simfoninį koncertą gaunami V. Stelmoko namų pardavimo įstaigoje. Koncertas bus gruodžio 8 d. 3 val. Lietuvių Piliiečių D-jos salėje.

Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Bostono skyrius išsirinko naują valdybą: pirm. Jonas Vasys, sekr. Algirdas Zikas ir ižd. Vytautas Sužiedelis. V. Sužiedelis ir A. Zikas mokslus baigė jau Amerikoje.

Leonas Mockapetris ir Regina Ialdikaitė susituokia gruodžio 28. L. Mockapetris dirba Washingtone.

Bostono Baltijos ir Žalgirio tuntų sueiga šaukiama šeštadienį lapkričio 23 d. 6 val. vakare piliiečių klubo antrame aukšte. Sueigoje bus užbaigti jubiliejiniai metai ir paminėta kariuomenės šventė. Tėvai ir prijauciantieji kviečiami dalyvauti. (N.)

Ridgewoodo sekcijoje prie pat Parko išnuomojamas 5 kambarių su vonia apartamentas, apšildomas. Mėnesiui nuoma tik 50 dol. Kreiptis: VI 3-6545.

Diplomuotas ekonomistas

Juozas Audėnas

registruotas investavimo fondų atstovas prima interesantus investavimo reikalais — 109 Warwick St. Brooklyn 7, N. Y. Tel.: TA 7-9518 • PL 3-6628

WILLIAM J. DRAKE
DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Hlckory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS
-Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikta ventilacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,

INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamery 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius
ir balsamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
FRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas diena ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermėnims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiasiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Pulikus patarnavimas naujo
JOSEPH C. LUBIN

FUNERAL HOME
546 East Broadway
So. Boston, Mass.
Priešais miesto teismo rūmus
Rūpestingai patarnaujame
visuose reikaluose, atydziai išpildome kiekvieną pareigavimą. Jūs galite pilnai patistkėti mūsų patarnavimu tik visų smulkmenų laidojimo reikaluose.
Joseph C. Lubin
Funeral Director
Telefonas: 268-5185

Darbininko talkininkai

A. Rinius užsakė Z. Kasulynei abudu iš Springfield, Ill. P. Rastas, Bridgeport, Conn. — S. Rasui, Oakland, Calif., A. Kabasin, Schenectady, N.Y. — P. Kadgiui, Amsterdam, N.Y. Z. Prusas, Chillicothe, Ohio — J. Norwash, Glen Cove, N.Y. L. Gudelis, Bronx, N.Y. — L. Žarskui, Brooklyn, N. Y. J. Saukimas, J. Narinkevičiui, abu iš Lawrence, Mass. A. Kuprevičius, Hartford, Conn. — A. Serkšnui, Bloomfield, Conn.

Dėkojam talkininkams ir sveikinam naujus skaitytojus. Ta pačia proga kviečiame talkon draugiau Darbininko skaitytojų. Naujai užsiprenumeruojantiems Darbininkas pirmiems metams tik 5 dol. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Kas norėtų skelbtis Darbininko prašomas skambinti:
Glenmore 2-2923

Nuotr. V. Maželio.